

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

10. zasedání zastupitelstva města dne: 26. 11. 2015

Bod pořadu jednání:

Spolupráce statutárního města a Agentury pro sociální začleňování – 4. vlna KPSVL

Stručný obsah: Statutární město Liberec (dále jen SML) podává přihlášku do výběrového řízení v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen KPSVL) – 4. vlna, který jako partner zajišťuje Agentura pro sociální začleňování (dále jen ASZ). V případě úspěchu bude ASZ městu nápomocna při zpracování tzv. Strate-gického plánu sociálního začleňování a získá také lepší startovní podmínky pro čerpání prostředků z jednotlivých operačních programů.

Zpracoval: Jaroslava Nývltová, referent sociálních služeb

Mgr. Barbora Šolková

odbor, oddělení: odbor školství a sociálních věcí, oddělení humanitní

telefon: 485 244 981

Schválil: vedoucí oddělení JUDr. Vladimíra Procházková

vedoucí odboru Mgr. Pavel Kalous

Projednáno: v RM dne 18.11.2015

Poznámka:

Předkládá: *p. Tibor Batthyány, v.r.*
primátor statutárního města Liberec
PhDr. Ivan Langr, v. r. náměstek primátora

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

s c h v a l u j e

podání Přihlášky ke spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen KPSVL) – 4. vlna.

a u k l á d á

PhDr. Ivanu Langrovi, náměstkovi primátora, zajistit podání přihlášky ke spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování

T: 27. 11. 2015

Důvodová zpráva

Stručný obsah: Statutární město Liberec (dále jen SML) podává přihlášku do výběrového řízení v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen KPSVL) – 4. vlna, který jako partner zajišťuje Agentura pro sociální začleňování (dále jen ASZ). V případě úspěchu bude ASZ městu nápomocna při zpracování tzv. Strategického plánu sociálního začleňování a získá také lepší startovní podmínky pro čerpání prostředků z jednotlivých operačních programů.

Spolupráce s vybranými obcemi bude zahájena v lednu 2016, SML přitom preferuje zapojení do oblastí bydlení, vzdělávání, sociální služby a kriminalita a bezpečnost.

Výhody spolupráce s ASZ

1. V případě úspěchu deleguje ASZ pro město lokálního konzultanta, který bude společně s manažerem strategického plánu (povinný závazek obce zřídit pozici v úvazku 1,0 až 1,5 – dle dohody s ASZ) zpracovávat Strategický plán sociálního začleňování, a to s výhledem na následující tříleté období, a souběžně související dílčí koncepce v sociální oblasti (např. koncepce bydlení, vzdělávání aj.). Strategický plán je nutno zpracovat do září 2016.

2. Zpracovaný a schválený strategický plán (agenturou i orgány obce) pak bude SML opravňovat k čerpání významných prostředků z operačních programů Zaměstnanost, Výzkum, vývoj a vzdělávání a Integrovaný regionální operační program prostřednictvím výzev MPSV (terénní služby, sociálně aktivizační služby, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež 15+, odborné sociální poradenství aj.), MŠMT (společné vzdělávání, koordinace vzdělávacích aktivit na území SML aj.), resp. MMR (infrastruktura pro sociální služby, pro sociální bydlení, pro vzdělávání, pro sociální podnikání aj.). Čerpání prostředků přitom bude tzv. koordinované, finance budou alokovány pouze pro obce se schváleným strategickým plánem.

Podkladové studie a analýzy

Podkladem pro zpracování přihlášky byl Komunitní plán sociálních služeb z roku 2014, Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území SML, Dílčí analýzy sociálních služeb na území SML, Rámec pro realizaci obecního plánu sociálního bydlení a Draft dalšího rozvoje předškolního a základního vzdělávání ve městě Liberci do roku 2020, které statutární město nechalo zpracovat či samo zpracovalo v roce 2015. **Podmínkou podání přihlášky je souhlas orgánů obce.**

Formulace usnesení byla konzultována s právníkem zařazeným do MML před projednáním v zastupitelstvu města.

Přílohy:

1. Memorandum o spolupráci
2. Prointegrační záměry obce - příloha memoranda o spolupráci
3. Dotazník pro obce - příloha přihlášky ke spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování (v elektronické podobě, fyzicky je uložen na odboru školství a sociálních věcí)

Memorandum o spolupráci

verze 2.0, Pravidel výběr lokalit pro spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování

mezi

Odborem pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR

a

Statutárním městem Liberec (dále jen „obec“)

Odbor pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (dále jen „Agentura“), zastoupený ředitelem odboru Mgr. Radkem Jiránkem

a

Statutární město Liberec (dále jen SML), zastoupené primátorem Tiborem Batthyánym,

- vycházejíce ze společného přesvědčení o nutnosti aktivní spolupráce veřejné správy ke zlepšení situace sociálně vyloučených obyvatel a ke zlepšení soužití mezi všemi obyvateli obce,
- vycházejíce ze společného přesvědčení o nutnosti vytváření komplexních lokálních strategií, jejichž cílem je snižování a eliminace sociálního vyloučení na místní úrovni,
- zdůrazňující význam úzké spolupráce a koordinace při provádění komplexních lokálních strategií na úrovni státu, krajů i obcí,
- odvolávající se na cíle a prostředky k jejich dosažení, které jsou uvedeny v části III. usnesení vlády ČR ze dne 23. ledna 2008 č. 85, a na tzv. Koordinovaný přístup k problematice sociálně vyloučených lokalit,

uzavírají toto Memorandum o spolupráci (dále jen „Memorandum“).

Článek I.

Východiska spolupráce

1. Uzavření Memoranda vytváří prostor pro úzkou spolupráci a koordinaci obou stran při vytváření a realizaci komplexních lokálních strategií sociálního začleňování.
2. Spolupráce je založena na zásadě dobrovolnosti. Autonomie obou stran při uplatňování strategií sociálního začleňování není tímto Memorandem dotčena.

Článek II.

Cíl spolupráce

1. Dosažení pozitivní změny v míře vyloučení obyvatel sociálně vyloučených lokalit a zlepšení kvality soužití mezi všemi obyvateli obce.

Článek III.

Zásady spolupráce a principy součinnosti

1. Obě strany budou využívat k dosažení společného cíle všech dostupných nástrojů, které vyplývají z jejich poslání a jsou v souladu s právním řádem České republiky.
2. Ve prospěch naplňování cílů si budou zástupci obou stran poskytovat maximální součinnost. Na straně obce se bude jednat o vedení obce a další představitele volených orgánů, vedoucí odborů a další zaměstnance odborů Magistrátu města Liberce, případně členy tematicky dotčených komisí a výborů obce. Na straně Agentury se bude jednat o pracovníky vedení, lokálního konzultanta a experty Agentury zejména na oblast strukturálních fondů a na jednotlivé oblasti sociálního začleňování.
3. Obě strany si budou vzájemně poskytovat materiály, které se týkají problematiky sociálního vyloučení, jako jsou zejména výzkumy, strategické plány, odborné studie a další.
4. Obě strany si budou vyměňovat všechny relevantní poznatky o vývoji v oblasti problematiky sociálního vyloučení a oblastech, které jsou předmětem tohoto memoranda.
5. Obě strany budou formou výměny informací, vzájemnými konzultacemi, činností pracovních skupin a realizací odborných seminářů hledat společná stanoviska, cíle a postupy k jejich naplnění.
6. Obě strany budou vyvíjet úsilí a vynakládat přiměřené prostředky k naplňování společných cílů a jejich vyhodnocování.

Článek IV.

Oblasti spolupráce

1. Spolupráce se bude vztahovat na všechny oblasti realizace strategií sociálního začleňování, zejména na oblast vzdělání, zaměstnanosti, bydlení, bezpečnosti, sociálních služeb, péče o rodinu a děti a zdravotní péče.
2. Spolupráce se zaměří na zajištění zejména těchto aktivit a opatření: **Vzdělávání, bydlení, sociální služby a práce s rodinou, kriminalita a bezpečnost.** Prointegrační záměry obce jsou specifikovány v příloze Memoranda v rozsahu cca 2 str. textu.

Článek V.

Rámec spolupráce a standardizované postupy

1. Agentura bude s obcí spolupracovat formou metodické podpory rozvoje a rozšiřování již realizovaných úspěšných aktivit a opatření na podporu sociálního začleňování a bude pomáhat se zajištěním finančních prostředků pro jejich rozvoj.
2. Agentura bude s obcí spolupracovat na vytváření nových opatření a aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování a na zajištění finančních prostředků na jejich realizaci.
3. Agentura bude s obcí spolupracovat na co nejtěsnějším provázání jednotlivých cílů, postupů, opatření a aktivit tak, aby tvořily jednotný celek s měřitelným dopadem na cílovou skupinu.
4. K naplňování cílů vyplývajících z tohoto memoranda bude Agentura využívat všech dostupných a ověřených postupů. Bude se jednat zejména o výzkumnou činnost, zpracování odborných studií a realizaci odborných seminářů; o organizaci skupinových i dvoustranných pracovních jednání; o tvorbu strategického plánu, jeho naplňování a evaluaci; o spolupráci na přípravě, realizaci a vyhodnocení jednotlivých projektů.
5. Klíčovou roli v rámci spolupráce obou stran má za Agenturu lokální konzultant, který řídí a koordinuje činnost lokálního partnerství i všech pracovních skupin, stejně jako všechny postupy uvedené v bodě 2. Obec vytvoří pro práci lokálního konzultanta pracovní místo.
6. Agentura poskytne obci a dalším partnerům působícím v obci asistenci při zpracování Strategického plánu sociálního začleňování (dále „SPSZ“), který se stane ústředním podkladem pro zajištění čerpání finanční podpory zejména z Evropských strukturálních a investičních fondů v programovém období 2014-2020 v oblasti sociálního začleňování.
7. Strategický plán sociálního začleňování bude po roce od schválení radou a zastupitelstvem obce aktualizován doplněním a zpřesněním cílů, opatření a aktivit a po dvou letech od jeho schválení proběhne jeho celková revize a nové schválení volenými orgány obce. V dalších letech bude dle další dohody průběžně aktualizován.
8. Sestavení, schválení a naplňování strategického plánu bude vycházet z metodiky tzv. Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále „KPSVL“), která vznikla ve spolupráci Agentury pro sociální začleňování, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva pro místní rozvoj, verze 2.0. Metodika je v úplném znění vč. příloh dostupná na www.socialni-zaclenovani.cz. Metodika stanovuje závazný postup pro obec a její partnery, Agenturu a ministerstva zapojená do KPSVL.
9. Projektové poradenství ze strany Agentury zahrnuje předávání všech dostupných informací o dotačních možnostech, příkladech dobré praxe a metodách řešení; dále v poskytování konzultací pro lokální partnery a spolupráci při přípravě projektových záměrů. V případě tzv. klíčových projektů bude Agentura úzce spolupracovat na přípravě projektů jako takových, a to dle standardizované metodiky projektového poradenství, které Agentura poskytuje jako bezúplatnou službu (dostupná na www.socialni-zaclenovani.cz).

Příloha č. 1

10. Obec se zavazuje vyčlenit pracovníka zodpovědného za řízení implementace Strategického plánu sociálního začleňování a koordinaci souvisejících projektových aktivit v rozsahu nejméně 1,5 úvazku (manažer SPSZ obce). Pozice je zřízena nejpozději do 3. měsíce od podpisu Memoranda a trvá nejméně po dobu využívání Koordinovaného přístupu k problematice sociálně vyloučených lokalit. Manažer SPSZ má min. středoškolské vzdělání a orientuje se v problematice sociálního začleňování. Náplň práce manažera SPSZ je přílohou Memoranda.
11. Za účelem koordinace projektových aktivit zřídí obec Pracovní skupinu „Projekty a implementace“, která bude působit v rámci Lokálního partnerství. Tato pracovní skupina je složena vždy z vedení obce, manažera SPSZ obce, zástupce Agentury (lokálního konzultanta) a významných předkladatelů a realizátorů projektů. Jejím úkolem je sestavit a sledovat indikátory v SPSZ (počáteční, průběžné a konečné) vztahující se k průběhu a výsledkům práce a dopadům na cílové skupiny. Dále tato pracovní skupina sestavuje zásobník projektů, které mají být v rámci SPSZ realizovány, dohlíží na jejich vzájemnou provázanost, efektivitu, účelnost v návaznosti na identifikované potřeby a indikátory. Při realizaci projektů dohlíží na jejich propojování, efektivní synergie a vyhodnocování, vč. dopadů na cílové skupiny, vč. speciálně Romů.

Článek VI.

Princip lokálního partnerství

1. Agentura v obcích, se kterými spolupracuje, působí na principu tzv. lokálního partnerství, tedy kolegia odborníků zejména z institucí veřejné správy, neziskového sektoru a soukromých subjektů. Lokální partnerství svolává a koordinuje Agentura.
2. Lokálními partnery, jejichž souhrn vytváří lokální partnerství, jsou obě strany Memoranda, jakož i další organizace spolupracující s obcí na problematice sociálního začleňování.
3. Do spolupráce podle tohoto Memoranda mohou být jako lokální partneři v průběhu působení Agentury v obci přijímány další subjekty na návrh jedné ze stran Memoranda. Členství musí být odsouhlaseno většinou členů lokálního partnerství.
4. Spolupráce Agentury s lokálními partnery se bude odehrávat řádnou účastí pracovníků Agentury na pracovních skupinách zřizovaných Statutárním městem Liberec, které se vztahují k tématu sociálně vyloučených lokalit, dále pak plánováním, organizováním a vyhodnocováním společných aktivit v těchto pracovních skupinách. Jedná se především o tyto komise, výbory a pracovní skupiny:
  - humanitní komise,
  - komise zdravotní a sociální,
  - pracovní skupina k problematice uprchlíků,
  - výbor pro školství, výchovu a vzdělávání,
  - Výbor pro rozvoj a územní plánování.
5. O činnosti lokálního partnerství jsou pravidelně informovány volené orgány obce.

Článek VII.

Ustanovení společná a závěrečná

1. Doložka platnosti právního úkonu dle § 41 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších změn a předpisů: O uzavření tohoto Memoranda rozhodlo zastupitelstvo obce usn. č. .... ze dne .....¹
2. Se vzájemně poskytnutými informacemi budou obě strany nakládat v souladu s platnými právními předpisy a způsobem, který nebude na újmu druhé straně.
3. Obě strany budou vhodným způsobem informovat své členy, spolupracovníky a orgány o přijetí Memoranda a o rozsahu spolupráce.
4. Memorandum je sepsáno ve 4 stejnopisech s platností originálu, z nichž 2 vyhotovení obdrží obec a 2 Agentura.
5. Memorandum se uzavírá na dobu neurčitou a nabývá účinnosti dnem podpisu obou stran. Strana může od Memoranda odstoupit v případě, že závazky druhé strany nejsou dodrženy. Memorandum pozbývá platnosti také písemnou dohodou stran nebo doručením písemného oznámení jedné ze stran druhé straně, že se Memorandem nehodlá nadále řídit.

V Praze dne .....

V Liberci dne .....

Mgr. Radek Jiránek, ředitel

Tibor Batthyány, primátor

---

¹ Bude doplněno, pokud bude obec vybrána Monitorovacím výborem Agentury do Koordinovaného přístupu.

PŘÍLOHA MEMORANDA O SPOLUPRÁCI – PROINTEGRAČNÍ ZÁMĚRY OBCE

Statutární město Liberec má vedoucí roli na zpracování a realizaci IPRÚ pro aglomeraci Liberec – Jablonec nad Nisou. V rámci toho programu jsou v souvislosti se sociálním začleňováním klíčové dva specifické cíle – sociální soudržnost a vzdělávání, které mají přímý dopad na dílčí řešení problematiky osob ohrožených sociálním vyloučením. Prostřednictvím IPRÚ chce město realizovat část svých prointegračních záměrů.

Záměry, které jsou již rozpracovány do projektových fiší a SML usiluje o získání finančních prostředků v plánovaných či vyhlášených výzvách z programovacího období 2014 – 2020. Projektové fiše reflektují potřebnost jednotlivých opatření tak, jak vzešly s výzkumného šetření realizovaného v tomto roce, z činnosti pracovních skupin KPSS, zpracovávání analytické části IPRÚ i z dlouhodobých potřeb města. Jedná se především o tyto projektové záměry:

a. Systém prostupného bydlení (IPRÚ)

Cílem je zavedení systému prostupného bydlení, jako efektivního nástroje pro snížení počtu osob žijících v sociálním vyloučení prostřednictvím zlepšení nedostatečné infrastruktury pro poskytování sociálních služeb a zajištění dostatečné kapacity sociálního bydlení. Prostřednictvím sociálních služeb aktivizace nájemníků k přijetí odpovědnosti za své základní potřeby a předcházení ztrátám bydlení a s tím spojených problémových jevů.

Cílovou skupinou tohoto opatření jsou lidé žijící v sociálním vyloučení (350 osob), rizikových oblastech (340 osob), osoby bez přístřeší (170), osoby se zdravotním postižením (200 osob) a osoby v bytové nouzi – žijící na ubytovnách (cca 2000 osob).

V rámci projektu bude zajištěno několik forem podporovaného bydlení (krizové, tréninkové, sociální a bydlení v komerční sféře. Principem systému je postupné zvyšování národů na klienty, kteří procházejí jednotlivými stupni.

Klíčové aktivity projektu jsou:

- Vypracování komplexní metodiky a zavedení systému do praxe
- Vytvoření ubytovacích kapacit pro účely prostupného bydlení
  - Městská sociální ubytovna – rekonstrukce vytipovaného domu, nastavení provozu a zabezpečení činnosti sociální služby
  - Výkup komerční ubytovny a její rekonstrukce na bytový dům
  - Výkup a rekonstrukce domu/ubytovny ze soukromého sektoru a rekonstrukce na azylový dům pro rodiny s dětmi.
- Podpora sociálních služeb z neziskového sektoru, které zajistí intenzivní práci s klienty zapojenými do systému prostupného bydlení

b. Sociální bydlení (IPRÚ)

Cílem projektu je aktivní sociální práce s těmi klienty – nájemníky bytů ve vlastnictví města, jimž z různých důvodů hrozí ztráta bydlení a sociální vyloučení (rozpad rodiny, zadlužení, hráčská patologie, závislosti, sociální či zdravotní znevýhodnění aj.). Služby by byly uskutečňovány prostřednictvím poskytovatelů z řad neziskového sektoru na základě smlouvy o spolupráci. SML nově svůj bytový fond (nyní pouze cca 1000 bytů) pojímá výhradně jako sociální bydlení, tzn. že byty bude nadále přidělovat pouze žadatelům potřebným a v tíživých životních situacích, nikoli běžným zájemcům, kteří se mohou uplatnit na komerčním trhu s byty.

Aktivitami projektu je výstavba 100 nových bytových jednotek, rekonstrukce části stávajícího bytového fondu a využití případných možností výkupu a rekonstrukce domů, bytových jednotek a ubytoven ve vlastnictví soukromého sektoru pro potřeby sociálního bydlení s dvojitým cílem: 1. posílení bytového fondu ve vlastnictví města pro sociální bydlení, 2. výkupem vhodných nemovitostí snížit míru sociálního vyloučení ve městě či minimalizovat potenciálně riziková místa.

Součástí projektu je zároveň podpora sociálních služeb v oblasti bydlení (terénní práce, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi), které jsou nezbytné pro sociální začlenění rizikových skupin obyvatel.

c. Sociálně informační centrum – SIC (IPRÚ)

SML plánuje vytvořit jednotné informační centrum pro veřejnost i poskytovatele sociálních služeb. Informační centrum by poskytovalo ucelené, přesné, aktuální informace o sociálních i navazujících službách v regionu, o volných kapacitách v zařízení a službách. Centrum by pomáhalo občanům různých cílových skupin s orientací v nabídce služeb, možnostech pomoci, aktivizace. V Liberci chybí provázanost sociálních služeb, úřadu práce, zdravotnictví a dalších subjektů, které poskytují různé druhy služeb osobám, které potřebují řešit nějakou tíživou životní situaci. Cílem SIC je zvýšit proaktivní přístup samosprávy v systému pomoci v životní tísní, poskytování informací a služeb v sociální sféře. Podpora odborného sociálního poradenství ve vazbě na potřeby různých cílových skupin je jedním z opatření KPSS. Dalšími definovanými opatřeními je rozvoj poradenství zaměřeného na dluhovou problematiku a rozšíření dobrovolnické činnosti o další cílové skupiny a jejich koordinace. Dalším cílem projektu je zvýšit informovat dalších subjektů (např. lékařů) o poskytovaných službách. Jednotné informační místo by mělo zjednodušit přístup k těmto informacím, centrum by mělo velice pružně informace aktualizovat a tím zvýšit jejich využitelnost pro všechny, kteří informace hledají a potřebují. Město Liberec plánuje SIC zřídit přímo ve středu města tak, aby bylo snadno dostupné z kterékoliv části města.

d. Inklusivní projekt (OP VVV)

Projekt reaguje na potřebnost podpory dětí v předškolním věku a jejich rodičů ze sociálně znevýhodněného prostředí. Tyto děti jsou často nepřipravené na vstup do mateřských či základních škol. V rámci projektu vzniknou dva předškolní kluby pro cílovou skupinu 3 – 6 let v budovách (nebo jejich těsné blízkosti) ZŠ Barvířská a ZŠ Švermova. Cílem těchto klubů je usnadnění přechodu dítěte do MŠ z rodinného prostředí, adaptace dětí na prostředí vzdělávací instituce, aktivizace rodičů a dětí,

odbourání jejich nedůvěry ke vzdělávacím institucím, podpora rodičů v komunikaci se vzdělávacími institucemi. Předškolní kluby budou ve spolupráci se čtyřmi MŠ realizovat tzv. adaptační dny – děti budou pravidelně 1x týdně navštěvovat běžné MŠ v dopoledních hodinách, seznámí se s provozem a chodem instituce, dojde k odbourání obav rodičů i dětí z neznámého prostředí. Do zapojených MŠ bude začleněn tzv. školní asistent, jehož náplní práce bude podpora znevýhodněných dětí v MŠ, zajišťovat podporu dětem příchozím v rámci adaptačních dnů a spolupracovat s pedagogy.

Další aktivitou projektu je vzdělávání pedagogů MŠ s cílem zvýšení kompetencí pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním. Partnery projektu jsou Člověk v tísni, o. p. s. a Technická univerzita Liberec.

Všechny tyto záměry jsou ve fázi rozpracovanosti, nelze zaručit jejich finanční podporu, pakliže nebudou podpořeny, bude SML hledat jiné zdroje financování k jejich podpoře.

Další prointegrační záměry (dosud detailněji nerozpracováno)

- Zpracování zastřešujícího strategického dokumentu pro koncepční řešení sociálního začleňování na území města, provázání s jinými strategickými dokumenty města a kraje,
- Zpracování bytové koncepce města Liberce
- Nastavení základní sítě sociálních služeb na území města, zajištění dostatečné kapacity služeb a jejího dlouhodobého financování,
- Koordinace sociálních služeb, posílení spolupráce mezi poskytovateli navzájem i s příslušnými odbory Magistrátu města Liberce,
- Posílení terénní sociální práce a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, navýšení kapacity NZDM a předškolních klubů pro děti, vyřešení nevyhovujícího zázemí K-centra a domu na půl cesty
- Evaluace sociálních služeb a nastavení parametrů hodnocení kvality,
- Pokračování v procesu KPSS, posílení participace občanů a uživatelů služeb,
- Posílení spolupráce subjektů z oblasti sociálních služeb a vzdělávání, užší spolupráce s řediteli MŠ a ZŠ - školy nemají možnost řešit rodinné zázemí dětí, které se ale velkou měrou podepisuje na jejich školní úspěšnosti a celkově na vztahu ke vzdělávání
- Hledání dalších řešení velkého počtu ubytoven na území města a rozsahu sociálně vyloučených lokalit, snížení míry migrace mezi lokalitami, jednání se soukromými majiteli (prozatím Rada města svým usnesením vydala záměr stavební závěry pro výstavbu nových ubytovacích zařízení)
- Pravidelný monitoring vyloučených lokalit a ubytoven, práce s lokalitou jako celkem (nad rámec registrovaných sociálních služeb)
- Nastavení vhodného klíče pro regulaci hazardu
- Posílení součinnosti státní správy a samosprávy na území města

DOTAZNÍK PRO OBCE (verze 2.0) – příloha přihlášky ke spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování	Počty bodů
<p>Popište sociální situaci v obci/obcích (se zřetelem na soužití v obci):</p> <p>Statutární město Liberec (SML) je hlavním městem Libereckého kraje. Je pátým největším městem v České republice a hlavním (i největším) městem Libereckého kraje. Počet obyvatel města k 31. 12. 2014 činil 105.199 osob evidovaných dle MV ČR (102.562 osob bydlících dle ČSÚ) a od roku 2006 tento počet neustále narůstá. Území města je rozčleněno na 33 čtvrtí, z nichž je jedna vyčleněna jako samostatný městský obvod Vratislavice nad Nisou.</p> <p>Dle odhadů poskytovatelů sociálních služeb je sociálním vyloučením ohroženo 6 – 7% obyvatel města. Meziročně narůstá počet žadatelů o dávky hmotné nouze, např. v dubnu 2015 přijal ÚP 4.172 žádostí, o rok dříve to bylo 3.814 žádostí. Měsíčně vyplácí ÚP na dávkách HN průměrně 13,2 milionu Kč. Na území města žije cca 700 osob žijících v sociálně vyloučených či rizikových lokalitách a dalších cca 2000 osob žijících na ubytovnách a v nevyhovujícím prostředí. V okolí SVL narůstají problémy občanského soužití, trávení volného času dětí na ulicích, nárůst hygienických problémů a závislostí na návykových látkách. Na území města je 7 sociálně vyloučených lokalit, dalších 9 potenciálně rizikových míst, které nabízejí přes 100 bytových jednotek. Jedná se většinou o domy ve špatném technickém stavu, kde se výše nájmu pohybuje v rozmezí 8.000 – 18.000Kč za měsíc a zdaleka neodpovídá technickému stavu bytu. Kauce jsou většinou 3 – 4 nájmy splatné předem. Značným problémem města je 25 soukromých ubytoven, které nabízejí dlouhodobé ubytování jednotlivcům i rodinám s dětmi. Díky omezeným možnostem uplatnění na běžném trhu s byty dochází k neustálému kolování lidí mezi lokalitami a ubytovnami, pro řadu z nich se jedná o životní strategii. Vymanit se z tohoto bludného kruhu bez pomoci z vnější je prakticky nemožné. Ubytovny nabízejí 1.455 lůžek a 20 bytových jednotek, cena za měsíční ubytování se pohybuje v rozmezí 3.000 – 6.000Kč za osobu. Na ubytovnách v posledních třech letech výrazně přibývá seniorů, starobních či invalidních důchodců, kteří zde dožívají.</p> <p>Díky rozsáhlé privatizaci bytového fondu v 90. letech vlastní SML pouze 1.236 bytů a to včetně domů s pečovatelskou službou. Pravidla pro přidělování městských bytů upravuje dokument „Hospodaření s byty ve vlastnictví statutárního města Liberec“ aktualizovaný Radou města 25. 8. 2015, který určuje podmínky pro jednotlivé kategorie městských bytů. V budoucích čtyřech letech SML ztratí dispoziční právo ke 254 bytovým jednotkám, které byly před 20 lety vystavěny ve spolupráci s firmou Interma za využití dotačních programů.</p> <p>Ve městě se nachází 31 mateřských škol (zřizovatelem SML), 9 soukromých škol a jedna MŠ pro tělesně postižené. Základní školství (zřizovatel SML) zastupuje 21 běžných základních škol, dvě školy praktické (od 1. 1. 2016 dojde ke sloučení těchto škol se zachováním obou ŠVP) a jedna základní umělecká škola, 11 středních škol a dále pak 3</p>	<p><i>Popis 0-10 BODŮ</i> <i>Plus 0 – 8 bodů za míru nezaměstnanosti v obci (nezaměstnanost do 8% - 0 bodů; nezaměstnanost do 10% - 2 body; nezaměstnanost do 13% - 4 body; nezaměstnanost do 16% - 6 bodů; nezaměstnanost nad 16% - 8 bodů).</i></p>

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

vysoké školy. Pouze jedna ZŠ nabízí přípravný ročník pro děti. Ve městě je široká nabídka volnočasových aktivit pro děti i rodiny, většina z nich je však vysoko prahová a lidé ze SVL je nevyužívají.

Tzv. průmyslové zóny zaměřené především na výrobu součástek a náhradních dílů pro automobilový průmysl nabízejí zaměstnání i nekvalifikovaným lidem, především prostřednictvím pracovních agentur na dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. V posledních letech počet pracovních agentur a dle zkušeností terénních sociálních pracovníků je pro nekvalifikované osoby snazší získat jejich prostřednictvím zaměstnání. Velkou nevýhodou agenturního zaměstnávání je ale nízká mzda (cca 50 Kč/hod), směnnost, práce o víkendech a svátcích bez příplatků a pracovní závazky na pár měsíců. Za pracovními příležitostmi přicházejí lidé do Liberce i ze zahraničí. Podíl nezaměstnaných osob v Libereckém kraji k 31. 10. 2015 činil 6,2%, město Liberec má však tuto hodnotu vyšší – 7,1 %, celorepublikový podíl nezaměstnaných osob ke stejnému datu činí 5,9%. Nezaměstnanost v sociálně vyloučených lokalitách je někdy až 100%, problematická je zejména ztráta pracovních návyků a závislost na sociálních dávkách.

Ve srovnání s jinými městy patří Liberec mezi města s vyšší mírou kriminality. Blízkost hranic s Německem a Polskem přispívá k značné míře drogové kriminality. Z Polska jsou nelegálně dováženy léky na výrobu drog (především pervitinu), které jsou posléze distribuovány do Německa. Drogová závislost v Liberci je rozsáhlá, stále častěji se týká i dětí na základních školách, v SVL je rozšířená značně. Souvislost drogové scény s bezpečnostně – kriminální situací je zřejmá. Na užívání drog navazuje převážně majetková trestná činnost. Výroční zprávy protidrogové politiky Libereckého kraje uvádí nárůst drogové trestné činnosti v letech 2011 – 2013 a stoupající agresivitu uživatelů drog. Velmi rozšířené mezi uživateli drog ve věku do 30 let je gamblerství, kdy jsou udávány týdenní prohrané částky ve výši desítek tisíc korun.

Anonymita velkého města a snadnější přístup k obživě rovněž přispívá k imigraci osob ohrožených chudobou a bezdomovectvím. Na území města je aktuálně 170 osob žijících „na ulici“ a dalších 200 – 300 osob ve skrytém bezdomovectví (nelegální příbytky, squaty, apod.). Tito lidé se zdržují především v centru města, kde je několik velkých nákupních center a zároveň řada opuštěných objektů či prostranství, které nabízejí úkryt a specifické zázemí. Mezi lidmi bez přístřeší je značně rozšířený alkoholismus a zdravotní problémy. Město přistoupilo ke zřízení služebny Městské policie přímo na Fügnerově ulici a vydalo obecní vyhlášku zakazující konzumaci alkoholu na veřejném prostranství. Tato opatření částečně pomohlo situaci zklidnit, ale neodstraňuje příčinu problému.

Ve městě je 94 registrovaných služeb, město se od roku 2005 věnuje KPSS a v posledních dvou letech se finančně podílí na chodu služeb zapojených do KPSS. Dle analýz realizovaných v tomto roce (viz příloha¹) jsou sociální služby poddimenzované. Nejhorší je situace u SAS pro rodiny s dětmi, která je obsazena pouze jedním pracovníkem v

¹ Příloha č. P03 a P04

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

<p>přímé péči, ačkoli dle odhadů OSPOD tuto službu potřebuje cca 200 rodin.</p> <p>Pro většinu obyvatelstva je ale soužití ve městě uspokojivé, s ohledem na romskou menšinu není situace vyhrocená tak, jako v jiných městech v Severních Čechách. Problematické je soužití na velkých sídlišťích, v okolí sociálně vyloučených lokalit, některých ubytoven. V centru města je nejvíce problematická Fügnerova ulice, která tvoří dopravní uzel MHD a denně se zde pohybuje značné množství osob. Zároveň je to místo v těsné blízkosti nákupního centra i dalších veřejných míst, kde se pohybuje a zdržuje větší počet lidí – bezdomovci, nezaměstnaní a mladiství přitahující negativní pozornost. Přítomnost větší skupiny Romů přispívá ke stigmatizaci této menšiny – „lidé jedoucí do/z práce vidí pořád ty stejné lidi vysedávat na Fügnerce, kouřit a nic nedělat - jsou zkrátka naštvaní“.</p> <p>Ve městě nejsou téměř žádné problémy s projevy extremismu – v lednu 2015 byl zaznamenán pokus o protiromskou demonstraci, kterou MML svým rozhodnutím zakázal. Akce měla na facebooku 160 příznivců.</p>		
<p>Popište sociálně vyloučené lokality v obci nebo v obcích (charakteristika, vč. počtu obyvatel); popř. popište situaci sociálně vyloučených obyvatel v obci/obcích, pokud nejsou koncentrováni do prostorově vymezených lokalit:</p> <p>V Liberci není výrazná míra prostorového vyloučení, za sociálně vyloučené lokality jsou považovány jednotlivé domy nebo shluky 2-3 domů ve většině případů umístěných v běžné zástavbě. Všechny jsou v soukromém vlastnictví, většina z nich byla z majetku města prodána v 90. letech ve špatném technickém stavu a majitelé do jejich rekonstrukce investují pouze v nezbytné míře. Lokality mají často pověst domu hrůzy, jsou negativně vnímány lidmi z okolní zástavby, častými stížnostmi na sousedské soužití, výjezdy Městské policie, nepořádek a problémy kolem pobíhajících dětí po ulicích. Setkáváme se zde s vysokou mírou nezaměstnanosti (zaměstnání na HPP je ojedinělé, brigády nebo sezónní práce jsou v některých lokalitách častější, častá je práce na černo především v letních měsících) a vysokým podílem Romů ve skladbě nájemníků. Společným rysem je špatný technický stav bytů, někdy až zcela nevyhovující, přesto jsou zde stanoveny neadekvátně vysoké nájemné (někdy až 18.000 Kč), na které jsou čerpány dávky HN – mnohdy jsou právě kvůli doplatkům na bydlení z HN nájemné záměrně zvyšovány. Sociálně vyloučení lidé často kolují mezi jednotlivými lokalitami a ubytovny, velmi častá je migrace mezi domy téhož vlastníka (Vojanovka, Kolora, Norská, Zhořelecká, Milady Horákové, Vesecká). Liberec je také určitou spádovou oblastí pro romské rodiny migrující z jiných obcí Libereckého kraje, ale i z jiných částí ČR a SR. Důvodem bývá často příchod za rodinou (již ve městě žijící) nebo vidina snazšího nalezení ubytování (vysoký počet ubytoven) a uplatnění na trhu práce.</p> <p>Tzv. Gabalova zpráva identifikovala v Liberci v roce 2015 pouze čtyři sociálně vyloučené lokality – stejně tomu bylo i v roce 2006. V období březen – červen 2015 byla na zakázku SML zpracována analýza, která situaci na území města zpřesňuje a identifikuje celkem 7 sociálně vyloučených lokalit s kapacitou 107 bytových jednotek (cca 350 osob),</p>	<p><i>Popis 0 – 10 BODŮ plus 0-8 BODŮ za rozsah problému (počet obyv. SVL do 2% z celkového počtu obyvatel obce/obcí² – 2 BODY, do 5% 4 BODY, nad 5% 6 BODŮ, nad 10% 8 BODŮ)</i></p>	

² V případě svazku obcí půjde o poměr obyvatel všech SVL k součtu všech obyvatel zapojených obcí.

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

dalších 9 potenciálně rizikových lokalit s kapacitou 101 bytových jednotek (340 osob) a dále 26 ubytovacích zařízení, které nabízejí 1455 lůžek a 20 bytových jednotek (odhad 2000 sociálně vyloučených osob).

Stručný přehled lokalit uvádíme zde, podrobnější popis naleznete v příloze – Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberce (2015).

Sociálně vyloučené lokality:

1. Vojanovka ulice – 3 domy v soukromém vlastnictví v běžné zástavbě, 24 bytů obsazených z 85% Romy (80 až 90 osob), ve velmi špatném technickém i hygienickém stavu. Jsou časté prasklé kanalizační trubky a protékání splašků celým domem. Lokalita je pomyslnou vstupní branou do Liberce, migrace z jiných měst i krajů je především rodinná. Lokalita je pověstná vyšší mírou užívání návykových látek a to i u dětí malého věku – i předškoláci mají zkušenost s kouřením cigaret, u dětí školního věku je již celkem běžné pravidelné kouření marihuany. Některé děti navštěvují nedalekou ZŠ Švermova, většina však dochází do školy praktické. V této lokalitě jsou velmi výrazné konflikty s okolní zástavbou – časté stížnosti na hluk, rušení nočního klidu a především na děti hrající si po ulicích.
2. Kolora – 2 domy v soukromém vlastnictví – dva majitelé s odlišným přístupem. Celkem je zde 24 bytových jednotek, aktuálně asi 80 osob - z 95% Romové. Jeden z domů byl kdysi určen k demolici, ale v roce 2004 odkoupen soukromým majitelem a je ve velmi špatném stavu (v roce 2014 vyhořel, po nezbytných opravách znova pronajímám). Dům má již mnoho let zatopené sklepy ze sousedícího potoka, je vlhký a díky hašení požáru jsou vlhké a plesnivé zdi i ve druhém patře. Druhý dům má větší pozornost majitele, komunikuje s nájemníky, proplácí jim materiál na opravy v bytech a celková úroveň bydlení je zde mnohem vyšší. Všichni nájemníci pobírají dávky HN. Vysoká míra závislosti na alkoholu. Tento fakt je viditelný i na vyšší stabilitě zdejších nájemníků – bydlí tu dlouhodobě, nestřídají se.
3. Statek – soukromý dům nedaleko Kolory v havarijním stavu, 3 bytové jednotky (1 byt volný), 100% Romové, oficiálně zde žije 11 osob, na černo se zde zdržují další rodinní příslušníci. Promáčené stěny od havárie vody, velký nepořádek v okolí domu, neteče zde pitná voda – nájemníci berou vodu ze studny pomocí čerpadla, v zimním období bude i tato možnost nereálná. Majitel nespolupracuje.
4. Rosa (ubytovna, ale s dlouhodobým ubytováním až několik let, v tomto režimu funguje již 12 let) – dva přízemní tesko domky, obytné dvoupokojové buňky s vlastním sociálním zařízením, celkem 30 pokojů z 90% obývané Romy. Problémy s vysokou mírou užívání návykových látek, vyšší výskyt infekčních nemocí. Vysoké nedoplatky za vodu.
5. Generála Svobody – dům se 4 byty byl plně ve vlastnictví zde žijící romské rodiny, díky exekucím již vlastní pouze 1/5 domu. V minulosti problémy s úplavicí – vlastní zdroj vody. 100% Romů, všichni příbuzní. Rodina má pověst nejhorší v Liberci, děti chodí do praktické školy, kde vytváří „gang“ a jsou s nimi značné problémy. Časté problémy v autobusech MHD – napadání spolucestujících. Krádeže v nedalekém supermarketu. Příbuzenské propojení i s dalšími lokalitami.
6. Hanychovská – dům v běžné zástavbě v soukromém vlastnictví, opravená fasáda, v přízemí obchody, uvnitř

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

ale cca 20 bytových jednotek ve špatném stavu, vysoké nájemné, skladba nájemníků – především Romové, Ukrajinci. Za domem je stejným majitelem provozována ubytovna. Vyšší míra výskytu drogové závislosti a údajně i dealerství.

7. „Nádraží“ – dvoupatrová nádražní budova zcela prostorově vyloučená mezi vlakovými kolejemi, obývaná 100% Romy. Kapacita 8 bytů, aktuálně zde žije 25 osob. Byty jsou ve špatném technickém stavu, jsou zde i holobyty bez oken, bez elektřiny, s vodou a toaletou sdílenou se sousedním bytem a přesto je holý nájem přes 5.000Kč a kauce 8.500Kč.

Potenciálně riziková místa (taková místa, kde je vyšší míra kumulace osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených, momentálně je zde situace stabilizovaná, avšak v budoucnu je možná snadná změna stavu a zhoršení situace. Např. obměnou nájemníků, nárůstem počtu obsazených bytů apod.)

1. Hamrštejn – lokalita v okrajové části města Machnín, dlouhodobě stigmatizovaná jako nejhorší lokalita obývaná výhradně Romy. Aktuálně je dům zcela vyklizen a bude se kompletně rekonstruovat. Otázkou do budoucna zůstává, jakými nájemníky soukromý majitel dům obsadí.
2. Norská – dům v soukromém vlastnictví v běžné zástavbě s kapacitou 11 bytů, žije zde cca 50 osob, 70% Romů. Totožný vlastník lokalit Kolora, Vojanova, Zhořelecká, Milady Horákové – dochází k migraci mezi lokalitami, příbuzenské vazby. Časté stížnosti na nepořádek z okolních domů.
3. Rybářská – tři soukromé domy v centru města nabízí 14 bytů, žije zde cca 50 osob, 75% Romů. Špatná kvalita bydlení, vysoké nájem (až 18.000Kč), děti navštěvují převážně praktickou školu.
4. Palachova – dům v centru města byl donedávna provozována jako ubytovna, nyní funguje v režimu nájemního bydlení. Je zde 5 bytů s vysokými stropy, rozlehlé, mají vysoké náklady na služby, bydlí zde dvě smíšené rodiny, zbylé jsou romské. Nájemní smlouvy uzavírány na 3 měsíce.
5. Zhořelecká – dům se zahradou v běžné zástavbě, 10 bytů obývaných z 90% Romy. Zanedbaný technický stav domu, avšak je zde zaveden plyn a lidé udržují pořádek.
6. Jablonecká – dva domy v centru města, 14 velkých bytů. Zanedbaný technický stav, 5 bytů je neobsazených kvůli dlouhodobě plánované rekonstrukci. Dle správce zvažují majitelé prodej obou domů. Riziko této lokality je spojené s obsazením bytů dalšími sociálně vyloučenými lidmi a/nebo prodejem „horšímu“ majiteli.
7. Vesecká – dva domy v soukromém vlastnictví nabízejí 14 bytů, žije zde cca 50 osob, z 80% Romové. Lokalita je do jisté míry vstupní branou pro přistěhovalé mimo liberecké romské rodiny. Dlouhodobě špatnou situaci v lokalitě zklidnila jedna schopná rodina, která má autoritu a drží pořádek – rizikem je její odstěhování.
8. Milady Horákové – dům s 8 byty – 32 osob, z toho 75% Romů. Situace se hodně zlepšila v průběhu několika let, schopný správce, udržovaný pořádek. Příbuzenské propojení s jinými lokalitami.
9. Ruprechtická – dům v běžné zástavbě s 9 byty, aktuálně zde žije 42 osob, z poloviny Romové. Velká míra migrace – pouze dva byty jsou obsazeny dlouhodobě, ve zbylých se mění nájemníci po 3-4 měsících. Právě

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

<p>vysoká míra migrace romských rodin je vnímána jako potenciální riziko.</p> <p>Specifická jsou <u>velká sídliště</u> – nezmapované území, v menší míře zde najdeme i romské nájemníky – většinou zde však nebydlí dlouhodobě a kvůli sporům s jinými nájemníky odchází. Setkáváme se zde se značnou mírou diskriminace Romů ze strany realitních kancelářů.</p> <p>Dle kvalifikovaných odhadů je v Liberci 6 -7 % obyvatel města ohroženo sociálním vyloučením – tzn., že se potýkají se stejnými problémy, jako lidé ze sociálně vyloučených lokalit, ale jsou rozptýleni po celém městě, především ve velkých sídlištích. Terénní sociální pracovníci uvádějí, že tito lidé stále častěji vyhledávají jejich služby. Do této skupiny ve velké míře patří osamělí senioři, zdravotně či duševně postižení lidé či matky samoživitelky. Setkáváme se u nich také s vysokou mírou zadluženosti, ztrátou kompetencí řešit problémy samostatně, dezorientací v sociálním systému, rizikem ztráty nájemního bydlení a následný život na ubytovně.</p> <p>Ubytovny:</p> <p>SML je vlastníkem jedné ubytovny s kapacitou 11 jednotek (1-2 pokojové) se společným sociálním zařízením. Budova historicky sloužila jako holobyty pro neplatiče vystěhované z městských bytů. V roce 2009 došlo ke změně statusu budovy na ubytovnu, kterou provozuje organizace Naděje a poskytuje zde sociální službu terénní programy (výhradně pro zdejší obyvatele, každý den je přítomen sociální pracovník). Ubytovna je situována v městské části Kateřinky (prostorové vyloučení, odlehlejší část města). V přízemí domu je provozována také noclehárna pro muže s kapacitou 8 lůžek. Nájemné včetně služeb se pohybuje v rozmezí 1300 – 1900Kč za bytovou jednotku, o obsazení ubytovny rozhoduje Humanitní komise a Rada města na základě žádostí jednotlivců či rodin s dětmi. Budova prošla částečnou rekonstrukcí (fasáda, střecha a sociální zařízení). Problematické jsou výpadky v zásobování pitnou vodou – v této lokalitě není veřejný vodovod a v teplých obdobích studny vysychají, do lokality následně dojíždí cisterny.</p> <p>Na území města je dalších 25 ubytoven v soukromém vlastnictví, které nabízejí dlouhodobé ubytování jednotlivcům nebo rodinám s dětmi. Často dochází k migraci mezi lokalitami a ubytovnami. Platby za ubytování se pohybují v rozmezí 3.000 – 6.000 Kč za osobu a měsíc. Kvalita bydlení je různorodá, často zde lidé žijí i několik let a stále narůstá počet seniorů (Romů i neromů), kteří na ubytovnách dožívají. Mezi kvalitou ubytoven jsou značné rozdíly, některé jsou ve velmi špatném technickém stavu, majitelé však do oprav neinvestují. Schvalování provozních řádů ubytoven KHS (proběhlo v červnu 2015) přineslo jen drobné změny, všechny ubytovny byly schváleny.</p>		
<p>Jakou část obyvatel vyloučených lokalit tvoří Romové?</p> <p>Romové tvoří průměrně 85% obyvatel vyloučených či potenciálně rizikových lokalit. Podrobněji uvádíme výše u jednotlivých lokalit. Lokality Statek, Generála Svobody, Nádraží (a do června tohoto roku také Hamrštejn) jsou obývány výhradně Romy, tedy 100%.</p>	<p><i>V lokalitě nejsou žádní Romové – 0 bodů</i> <i>V lokalitě je menšina Romů – 2 body</i> <i>V lokalitě je většina Romů - 4 body</i></p>	

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

<p>Popište spolupráci s okolními obcemi, které řeší problematiku sociálního vyloučení. Popište, z jakých důvodů spolupracujete, popř. nespolupracujete. (Zvýhodněné jsou obce, které se v rámci místní/regionální spolupráce přihlásily ke spolupráci s ASZ společně, přičemž může jít o existující spolupráci nebo o ad hoc spolupráci pro oblast sociálního začleňování, která je navázána za účelem spolupráce s ASZ.)</p> <p>Liberec je obcí s rozšířenou působností, z principu tedy spolupracuje se svými 28 spádovými obcemi. V této rovině je však SML spíše ve vedoucí roli a obcím zajišťuje agendu v přenesené působnosti. Zároveň jim poskytuje metodickou podporu při řešení lokálních problémů a součinnost při jednání s Krajským úřadem.</p> <p>Spolupráci na úrovni řešení problematiky sociálního vyloučení realizujeme především se sousedním Jabloncem nad Nisou, kdy se vzájemně inspirujeme určitými opatřeními a předáváme si zkušenosti v této oblasti. Společně také vstupujeme do realizace IPRÚ, které se týká aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou a zahrnuje celkem 39 obcí.</p>	<p><i>Popis 0-3 BODY dle míry konkrétnosti údajů a relevance spolupráce s obcemi v okolí. 5 BODŮ navíc za společnou přihlášku více obcí (mikroregionu).</i></p>	
<p>Popište očekávání od spolupráce s ASZ</p> <p><i>Motto: „Chceme něco dělat a uvítáme podporu a zkušenosti v hledání cesty, jak dosáhnout dobrých výsledků“</i></p> <p>Od ASZ očekáváme především podporu při zpracování zastřešujícího strategického materiálu v oblasti sociálního začleňování. Vliv externího subjektu pro koordinační roli procesu plánování vnímáme jako přínosnou a v mnoha ohledech inspirující. Uvítáme přenos dobrých praxí z jiných měst a obcí, expertní podporu při hledání řešení lokálních problémů a realizaci konkrétních opatření, projektů nebo nastavování koordinačních mechanismů. Máme v plánu zpracovat koncepční materiály v jednotlivých oblastech (bydlení, vzdělávání,...) na kterých také očekáváme participaci ASZ. Velmi oceníme také podporu při implementaci strategického plánu, podporu v rámci projektového poradenství a podporu města i partnerů v realizaci.</p>	<p><i>Relevance očekávání 0-3 BODY</i></p>	
<p>Využijete KOORDINOVANÝ PŘÍSTUP K ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT?</p>	<p>ANO</p>	

<p>SOCIÁLNÍ SLUŽBY PREVENCE (sociální práce) A SLUŽBY PRO RODINY</p>				
	<p>Je opatření v obci/obcích zapotřebí? ANO/NE (Potřebnost popište.) Pokud NE, proč?</p>	<p>Je opatření v obci/obcích zavedeno? ANO/NE Pokud ANO, jak? Je to dostatečné (ve vztahu k potřebě)? Bude dále udrženo, nebo rozvinuto? (připojte popis zavedeného opatření, vč. rozsahu) Pokud NE, bude zavedeno? Kdy, jak a v jakém</p>	<p>Pokud opatření v obci/obcích není a nebude zavedeno, proč? (Popište, proč se domníváte, že toto opatření není pro řešení situace vhodné.)</p>	<p>--</p>

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>rozsahu? Co k jeho zavedení potřebujete? Je opatření v souladu se sítí sociálních služeb příslušného kraje?</p>		
	<p><i>Za relevantní popis potřebnosti, vč. relevantního vysvětlení, proč není zapotřebí - 1 BOD</i></p>	<p><i>ANO (dostatečně, ve vztahu k potřebnosti) – 1 BOD Bude udrženo/rozvinuto – 1 BOD NE, ale bude zavedeno – 1 BOD (kompenzace 1 BOD, pokud jsou popsány relevantní důvody, proč dosud nebylo zavedeno)</i></p>	<p><i>Relevantní důvody pro nezavedení opatření (kompenzace 1 BOD)</i></p>	<p>--</p>
<p>Terénní programy / sociální práce</p>	<p>Ano, opatření je potřebné</p> <p>V Liberci stoupá počet lidí, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením, nebo se v situaci sociálního vyloučení již ocitají. Podle kvalifikovaných odhadů je to 6 až 7 % obyvatel města. Před třemi lety sociální pracovníci hovořili o sociálním vyloučení téměř výhradně směrem k lidem dlouhodobě nezaměstnaným, zadluženým a příslušníkům etnických menšin. V současnosti se situace mění, stále častěji jsou uživateli sociálních služeb senioři (nezávisle na etniku), lidé z majoritní společnosti nebo lidé s duševním onemocněním, u kterých nacházíme stejné charakteristiky – značnou zadluženost, problémy s hospodařením a uspokojováním svých potřeb, problémy s bydlením a sníženou schopnost orientace v řešení své životní situace.</p> <p>Ve městě v současnosti najdeme 7 SVL, které mají kapacitu 107 bytových jednotek (350 osob včetně dětí). Dalších 101 bytů je v domech v potenciálně</p>	<p>ANO, je zavedeno, potřebné rozšíření kapacity. Opatření je v souladu se sítí sociálních služeb Libereckého kraje</p> <p>Terénní sociální práce je zajišťována především NNO – poskytovatelé Člověk v tísní, o.p.s., Romodrom, Most k naději, Naděje – celkově tyto služby mají 9,04 přepočtených pracovních úvazků (údaj z červa 2015). Nutno ale podotknout, že v tomto úhrnu jsou zahrnuti pracovníci působící v ubytovně Kateřinky (ambulantní forma TP pouze pro ubytované), TSP v rámci tzv. drogového terénu a s územní působností i mimo město Liberec.</p> <p>Při obci jsou nově od září 2015 zřízena dvě pracovní místa – celkem 1,0 úvazku mimo registrované sociální služby v příspěvkové organizaci Komunitní středisko Kontakt. Tito pracovníci se zaměřují na monitoring lokalit, zprostředkování kontaktů na sociální služby a řešení soužití v lokalitách. Ze situace v lokalitách i z analytických zpráv vyplývá, že sociální služby nejsou schopné (a dle zákona ani nemohou) řešit témata spojená s lokalitou jako celkem, nikoli s jednotlivými klienty.</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>rizikových lokalitách, kde je budoucí vývoj situace závislý na různých faktorech, především migraci a změně nájemníků. V těchto lokalitách aktuálně žije cca 340 osob.</p> <p>26 ubytoven/ubytovacích zařízení s kapacitou 1455 lůžek a 20 bytových jednotek poskytuje dlouhodobé ubytování zejména Romům a seniorům (na ubytovnách často dožívají).</p> <p>Nezmapovaným územím se skrytým sociálním vyloučením především seniorů a zdravotně postižených osob, navyšující se problematikou sociálně patologických jevů u dětí a mládeže jsou velká sídliště (Rochlice, Broumovská, Kunratická).</p>	<p>Potřebné je navýšení počtu pracovních úvazků TSP působících na území města na 10 – 12 úvazků, jejich koordinace a nastavení spolupráce – TSP registrovaných i neregistrovaných služeb. Potřebná je rovněž podpora při hledání dlouhodobého finančního zajištění, metodická podpora při zavádění koordinace a zajištění vzdělávání a supervize.</p> <p>Opatření je v souladu se sítí sociálních služeb kraje.</p>		
<p>Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi</p>	<p>Ano, opatření je potřebné</p> <p>Podpora rodiny v přirozeném prostředí dovoluje mnohem lépe reagovat na potřeby dítěte i rodičů, umožňuje navázání důvěry a intenzivní podporu. Dle odborných odhadů OSPOD potřebuje tuto službu min. 200 rodin se sociálním znevýhodněním, není zřejmé, jaká je potřebnost služby mezi rodinami s dětmi se zdravotním znevýhodněním není v tuto chvíli zřejmé.</p>	<p>ANO, je zavedeno, ale v minimální míře. Potřebné rozšíření kapacity služby, opatření je v souladu se sítí sociálních služeb Libereckého kraje</p> <p>V obci poskytuje službu SAS pouze jeden poskytovatel – o. s. D.R.A.K. a to v rozsahu 1,0 úvazku TSP v přímé péči. Vzhledem k optimální kapacitě služby v rozsahu 10 dlouhodobých klientských rodin na jednoho pracovníka, je současná kapacita silně podhodnocena, což vyplývá i ze závěrů analýz (viz příloha).</p> <p>V minulosti službu ve větším rozsahu realizovat další poskytovatel z řad NNO, službu ukončil v roce 2012 z důvodu nedostatečného financování. Záměrem je značně posílit kapacitu této služby, ideálně na 8 – 10 pracovních úvazků.</p> <p>Potřebná je především podpora NNO v zajištění</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>stabilního financování služby, což je rozhodné pro vznik nové služby nebo rozšíření kapacity služby stávající. Velmi důležité pak je nastavení spolupráce s relevantními odbory MML (především s OSPOD), dalšími sociálními službami, podpora spolupráce se školskými zařízeními a předškolními kluby.</p>		
<p>Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (popř. jiné zařízení typu komunitního klubu)</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Sociální pracovníci, OSPOD i další instituce uvádějí, že dochází k nárůstu výskytu sociálně patologických jevů u dětí i mládeže. Ve středu města, na Fügnerově ulici a v okolí nákupních center, se denně „poflakuje“ velké množství dětí a mladistvých, obdobná situace je pak v prostředí velkých sídlišť i SVL. Nuda i potřeba obstat před vrstevníky s sebou přináší celou řadu negativních souvislostí. Dochází především k nárůstu experimentování až užívání návykových látek u dětí stále mladšího věku. I děti z 1. stupně ZŠ jsou závislé na nikotinu a mají zkušenost s marihuanou.</p> <p>Nabídka volnočasových aktivit s adekvátní podporou není v Liberci uspokojivá, dle kvalifikovaných odhadů je zde 1200 dětí a mladistvých, pro které je tato služba vhodná.</p>	<p>ANO, je zavedeno, kapacita nedostačuje. Potřebné rozšíření. Opatření je v souladu se sítí sociálních služeb Libereckého kraje</p> <p>V obci jsou 2 registrované NZDM a 1 volnočasový klub při DDM Větrník. Dle dostupných analytických dokumentů je potřebné zřídit další 2- 3 NZDM a vhodně je rozmístit po městě tak, aby uspokojily lokální dostupnost a posiloval se jejich nesegregační prvek. Zřizování přímo v lokalitách nevnímáme jako užitečné – dochází ke stigmatizaci a docházce pouze dětí z lokalit. Za prospěšnější považujeme podporování sociální i etnické rozdílnosti návštěvníků NZDM.</p> <p>Podporu potřebujeme v zajištění vhodných prostor (SML již nevlastní nebytové prostory, které by byly vhodné), podporu ve vyjednávání se soukromými vlastníky (a případný výkup vhodných prostor), podpořit spolupráci se školami a dalšími relevantními organizacemi, ve vyhledání poskytovatelů a jejich metodické podpoře, předávání zkušeností a příkladů dobré praxe. Nezbytné je vyhledání finančních zdrojů pro dlouhodobé zajištění služeb.</p> <p>Za podstatné považujeme posílení provázanosti</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>s dalšími typy sociálních služeb, především SAS pro rodiny s dětmi a TP.</p> <p>Zajímavá je pro nás terénní forma NZDM orientovaná především na centrum města, zde bychom potřebovali předání dobrých praxí z jiných měst, neboť s touto formou služby nemáme žádnou zkušenost.</p>		
<p>Drogové terénní služby / K-centrum</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Na území SML narůstá počet uživatelů návykových látek, nejčastěji užívanými drogami jsou marihuana a pervitin. Marihuana je do značné míry považována za neškodnou drogu, už na základních školách se setkáváme s pravidelným užíváním, PČR v roce 2014 vyšetřovala také několik případů distribuce na ZŠ. Pervitin užívají injekčně už od 14 ti let. Průměrná věková skupina uživatelů drog, se kterými pracují drogové terénní služby, je 25 – 30 let. Dle výpovědí poskytovatelů služeb stoupá počet uživatelů drog, od roku 2013 přes 800 nových uživatelů (především pervitin). Od 1.3.2014 vznikl při PČR tzv. TOXI tým, který se zabývá drogovou kriminalitou.</p>	<p>ANO, je zavedeno, potřebné je zlepšení a rozšíření kapacity Opatření je v souladu se sítí sociálních služeb Libereckého kraje</p> <p>Organizace Most k naději nabízí v Liberci dlouhodobě služby K-centra a terénní programy. Jejich kapacita se však odvíjí od možností financování a především u terénních programů je zcela podhodnocená – pouze 1 pracovní úvazek na oblast Liberce a Frýdlantska. K-centrum se dlouhodobě potýká s nevyhovujícími prostory, průměrná denní návštěvnost je 80 klientů. Organizaci se podařilo v ložském roce proniknout i mezi klienty z řad Romů. Služba v roce 2014 pracovala s 941 klienty (z toho 188 klientů nových) a poskytla jim 10 973 kontaktů. Organizace Advaita provozuje terapeutickou komunitu v nedaleké Nové Vsi, ambulantní poradenství (programy nejen pro uživatele drog, ale i gamblery, alkoholiky), doléčovací program a podporu samostatného bydlení. Služby se dlouhodobě potýkají s problematickou spoluprací s nemocnicí Liberec – podmínky pro příjem k detoxifikaci jsou pro klienty v podstatě nesplnitelné a jsou odesíláni do Kosmonos. Potřebná je v tomto ohledu podpora ve</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>vyjednávání s primářem oddělení. Služby primární prevence nabízí organizace Maják a dále soukromé poradenské služby. Poptávka škol po programech primární prevence je však vyšší. Drogové služby jsou v Liberci na velmi vysoké odborné úrovni, mají letitou historii a zkušenosti. Problematické je však nestabilní financování a v tomto ohledu chce SML hledat možnosti vhodného financování. Z rozpočtu města přispívá na tyto služby pravidelně, v roce 2014 Most k naději 563.184 Kč, Advaita 516.252 Kč a Maják 170.000kč. Žádoucí je posílení primární prevence, zlepšení technických podmínek pro provoz K-centra (město má minimum nebytových prostor, při jednání s poskytovatelem nebyly žádné vhodné), posílení terénních programů a udržení alespoň stávající nabídky služeb.</p>		
Komunitní práce	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Registrované sociální služby ze své podstaty nemohou řešit veškeré problémy sociálně vyloučených lokalit, nemohou reagovat na potřebu posilování sounáležitosti s místem, kde lidé žijí, řešit sousedské vztahy nebo vztahy s okolím. Zároveň jsou tyto problémy v lokalitách na denním pořádku a městu schází prostředek ke komunikaci s obyvateli těchto lokalit mimo běžnou agendu.</p>	<p>ANO, je zavedeno částečně, rozvoj tohoto opatření je žádoucí</p> <p>Model přímé komunitní práce prostřednictvím pracovníka činného přímo v lokalitách ve městě zaveden není. V této oblasti nemáme zkušenosti a upřímně ani ukotvené představy jak by taková aktivita měla probíhat, s jakými cíli a jakými prostředky. V tomto směru uvítáme zejména příklady dobrých praxí z jiných měst a poskytnutí metodiky komunitní práce, případně podporu v nastavení konceptu komunitní práce na místní úrovni a podporu ve financování.</p> <p>Komunitní středisko kontakt je příspěvkovou organizací města, která se zaměřuje především na podporu seniorů a zdravotně</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>znevýhodněných osob. Činnost střediska napomáhá nenásilnou cestou k aktivizaci občanů, jejich sdružování a nabízí možnost vlastní seberealizace. V minulosti provozoval MML romské komunitní centrum, které se v podobném duchu orientovalo především na obyvatele sociálně vyloučených lokalit. Do budoucna chceme činnost komunitních center posílit - v rámci IPRÚ je do zásobníku projektů zařazen záměr vybudování sítě komunitních center na území města, především v periferních částech, jako víceúčelová integrační centra pro setkávání obyvatel. Nechceme jít cestou segregačních center pro romskou menšinu, naopak chceme hledat cesty jak tato zařízení otevřít i této cílové skupině.</p>		
<p>Koordinace poskytovatelů sociálních služeb prevence</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Na území města je 94 registrovaných sociálních služeb, služby se překrývají, mnohdy mohou pracovat duplicitně, neznají nabídku služeb jiných organizací apod. Je nezbytné zajistit prostor pro sdílení informací, spolupráci a předávání zkušeností.</p> <p>Spolupráce poskytovatelů služeb se odvíjí mnohdy od osobních vazeb konkrétních zaměstnanců, v některých případech se setkáváme s malou provázaností služeb.</p>	<p>ANO, je zavedeno částečně. Vhodné posílení.</p> <p>Ke koordinaci dochází pouze prostřednictvím KPSS, kde se zapojení poskytovatelé pravidelně scházejí a do jisté míry koordinují svou činnost. Jedná se ale spíše o nahodilé aktivity, ve vztahu k sociálně vyloučeným lokalitám se poskytovatelé TP občasně domlouvají na koordinaci svých aktivit tak, aby nepracovali duplicitně. V některých individuálních případech poskytovatelé spolupracují na případech stejných klientů.</p> <p>Koordinací KPSS je pověřena zaměstnankyně odboru školství a sociálních věcí, avšak jedná se pouze o dílčí pracovní náplň jejího pracovního úvazku a je nedostatečná.</p> <p>Potřebná je spolupráce mezi poskytovateli různých typů služeb – především TP, SAS, NZDM a odborné sociální poradenství, AD, NDC,</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>noclehárna, Dům na půl cesty.</p> <p>Ke sledování vývoje v sociálně vyloučených lokalitách dochází nahodile a především prostřednictvím poskytovatelů sociálních služeb. K evaluaci sociálních služeb prevence na území města nedošlo bohužel nikdy. V letošním roce byla na náklady SML zpracovány dva dokumenty - „Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberce“ a „Dílní analýzy sociálních služeb na území SML“</p> <p>Aktuálně je připravován projekt „Sociálně informační centrum“ (SIC), který si klade za cíl vytvořit centrum, které by nabízelo veřejnosti i institucím ucelené informace o nabídce sociálních služeb, návazných služeb, volnočasových aktivitách, sociálních dávkách apod. široké veřejnosti, poskytovatelům sociálních i navazujících služeb, lékařům, pedagogům a dalším subjektům. Pracovníci centra budou nabízet podporu v zorientování v životní situaci klienta a zprostředkovávat kontakt s příslušnou sociální službou. Součástí projektu je také zřízení webových stránek s databází poskytovatelů a praktickými informacemi.</p> <p>Potřeby pro zefektivnění koordinace služeb: podpora financování pracovního úvazku koordinátora, nadefinování pracovní náplně, metodická podpora a přenos dobrých praxí z jiných měst.</p>		
Plánování sociálních služeb prevence (se zapojením příjemců)	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Plánování sociálních služeb je vhodným</p>	<p>ANO, je zavedeno, potřeba udržení, evaluace a posílení zapojení příjemců</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	nástrojem pro naplnění zákonných povinností obce.	<p>V obci probíhá kontinuálně již od roku 2005 komunitní plánování sociálních služeb prevence. Pravidelně dochází k aktualizacím KPSS. Jako nedostatek vnímáme v nízké až nulové míře zapojování samotných příjemců či potenciálních uživatelů sociálních služeb. Při vzniku prvního KPSS bylo realizováno dotazníkové šetření u veřejnosti, ovšem s malým dosahem, poté byla veřejnost občasně vyzývána prostřednictvím obecního zpravodaje k účasti na jednáních pracovních skupin KPSS. V současnosti je do KPSS zapojen pouze jeden zástupce veřejnosti a to do skupiny seniorů. Za potřebné vnímáme vytvoření škály možností zapojování veřejnosti/příjemců služeb do procesu KSPP, uvítáme v tomto směru příklady dobré praxe z jiných měst a pomoc se zajištěním finančních prostředků na realizaci plošného dotazníkového šetření, focus groups, evaluace poskytování sociálních služeb apod.</p> <p>Potřebné je také nastavení strategického rozvoje sociálních služeb na území města.</p>		
Využití případových konferencí (OSPOD)	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Konání případových konferencí vyplývá ze zákona.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno</p> <p>OSPOD a oddělení kurátorů pro děti a mládež využívají případové konference pravidelně, poskytovatelé sociálních služeb je hodnotí kladně a účastní se jich. V některých případech je svolavatelem konference i jiný subjekt či jiný odbor MML - OSPOD se v takovém případě účastní pouze v případech, kdy se jedná o klienty OSPOD.</p> <p>Potřeba – posílení spolupráce s OSPOD, překonání vnitřních animozit na MML a nefunkční komunikaci mezi odbory.</p>		
Mateřské centrum /	ANO, opatření je potřebné.	ANO, opatření je zavedeno. Potřeba snižování		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

předškolní klub	<p>Zapojení dětí mezi vrstevníky mimo sociálně vyloučenou lokalitu podporuje zdravý sociální vývoj dítěte, adaptaci na režim (dojet do klubu/centra, dodržovat určitá pravidla,...) jak ze strany dítěte, tak i rodiče. Díky nabídce volnočasových aktivit rodiny získávají alternativu ke svému (mnohdy nevhodnému) trávení času s dítětem.</p> <p>Vzhledem k rozšíření sociálního vyloučení na území města (cca 700 osob ve vyloučených či rizikových lokalitách a dalších cca 2000 osob na ubytovnách - včetně rodin s dětmi) je klíčová podpora dětí předškolního věku jako prevence dalšího prohlubování jejich sociálního vyloučení. Předškolní klub a zvyšování mateřských kompetencí přispívá k snadnějšímu vstupu do mateřské a později i základní školy.</p>	<p>vysoce prahovosti mateřských center pro osoby ze SVL, posílení kapacity předškolního klubu.</p> <p>V Liberci je 5 mateřských center, které nabízejí zážitkové a vzdělávací programy pro rodiny s dětmi. Směrem k matkám ze sociálně vyloučených lokalit jsou však vysoce prahové a tyto ženy mateřská centra nenavštěvují.</p> <p>V minulosti realizovala pro tuto cílovou skupinu mateřský klub organizace Člověk v tísni, avšak opatření se neosvědčilo - nepodařilo se vhodně nastartovat skupinovou práci matek, jejich vzájemnou podporu – jednalo se spíše o individuální práci s matkami ze strany pracovníků. Problematické potom bylo vykazování činnosti klubu vzhledem k dotačnímu programu.</p> <p>Návštěva běžného MC je často nedosažitelná i kvůli finanční náročnosti.</p> <p>Předškolní klub zaměřující se na děti ze sociálně vyloučených lokalit realizuje společnost Člověk v tísni, o.p.s. pro 10 dětí. Kapacita tohoto klubu zdaleka nedosahuje potřebnosti a odvíjí se od finanční (ne)stability poskytovatele.</p> <p>Potřebné a plánované je zavedení 2 klubů pro děti předškolního věku (3-6let) – potřeba zajištění financování a podpora realizace (výběrové řízení na poskytovatele, metodická podpora, koordinace a provázanost s dalšími typy služeb). Provázání s dalšími službami a jinými kluby. Zřízení dvou předškolních klubů je plánováno v tzv. inkluzivním projektu, který SML momentálně připravuje.</p>		
Systém včasné intervence	ANO/NE	NE, opatření není zavedeno. Pro zavedení SVI nepanuje shoda, je nutná další diskuse	Zavedení SVI se nebráníme, je nutné vedení širší diskuse.	

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>O potřebnosti tohoto opatření je vedena diskuse na několika úrovních, nepanuje shoda.</p>	<p>Od června 2014 probíhala jednání týkající se (ne)zavedení systému včasné intervence, především na úrovni komise sociální a zdravotní, ale i na jednání Rady města. Realizovaly se kroky k výměně zkušeností se sousedním Jabloncem nad Nisou, kde SVI zaveden je.</p> <p>OSPOD se k zavedení SVI staví negativně, vlastní databáze (Sociální agenda Geovap) využívaná na MML a spolupráce se zainteresovanými subjekty je údajně dostatečná. Zavádění nového systému je v tuto chvíli neekonomické, zároveň MPSV avizovalo záměr týkající se zavedení SVI celorepublikovou dodávkou jednotného programu, který by používaly všechny OSPOD. Postoj OSPOD se zaměřuje pouze na ekonomický pohled na zavádění SVI.</p> <p>Potřeby – opětovné prodiskutování tématu na více úrovních se zapojením dalších zainteresovaných subjektů, přenos dobrých zkušeností z jiných měst, případná podpora ve financování SVI.</p>		
--	--	---	--	--

VZDĚLÁVÁNÍ				
	<p>Je opatření v obci/obcích zapotřebí? ANO/NE (Potřebnost popište.) Pokud NE, proč?</p>	<p>Je opatření v obci/obcích zavedeno? ANO/NE Pokud ANO, jak? Je to dostatečné (ve vztahu k potřebě)? Bude dále udrženo, nebo rozvinuto? (připojte popis zavedeného opatření, vč. rozsahu) Pokud NE, bude zavedeno? Kdy, jak a v jakém rozsahu?</p>	<p>Pokud opatření v obci/obcích není a nebude zavedeno, proč? (Popište, proč se domníváte, že toto opatření není pro řešení situace vhodné.)</p>	<p>--</p>

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		Co k jeho zavedení potřebujete?		
	<i>Za relevantní popis potřeby, vč. relevantního vysvětlení, proč není zapotřebí - 1 BOD</i>	<i>ANO (dostatečně, ve vztahu k potřebnosti) – 1 BOD Bude udrženo/rozvinuto – 1 BOD NE, ale bude zavedeno – 1 BOD (kompenzace 1 BOD, pokud jsou popsány relevantní důvody, proč dosud nebylo zavedeno)</i>	<i>Relevantní důvody pro nezavedení opatření (kompenzace 1 BOD)</i>	--
Programy rané a včasné péče o děti se sociálním znevýhodněním	ANO, opatření je potřebné Nezastupitelnou roli v předcházení neúspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí ve škole sehrává adekvátní předškolní příprava a práce s celou rodinou – zejména s matkou dítěte v předškolním věku. V sociálně vyloučených lokalitách se setkáváme s řadou faktorů, které mají vliv na školní nepřipravenost dítěte – užívání jiného jazyka, nevhodné vzorce chování, špatné sociální a hygienické návyky, absence předškolního vzdělávání. Programy rané a včasné péče se orientují především na rodiče a posilování jejich kompetencí pro vhodnou přípravu dítěte na školní docházku. Zvyšování počtu žáků v hlavním vzdělávacím proudu vnímáme jako klíčové pro prevenci prohlubování sociálního vyloučení v budoucím životě dítěte.	NE, není zavedeno pro tuto cílovou skupinu, Je žádoucí zavést V Liberci je realizována raná péče pouze pro děti se zdravotním postižením. Díličí témata, která bychom do systému včasné péče mohli zařadit je předškolní klub provozovaný NNO – viz níže. Chceme vytvořit škálu aktivit, které budou tvořit logický program včasné péče a nastavit funkční model spolupráce vhodných organizací a institucí. Pro zavedení opatření je potřebná podpora metodická, přenos dobrých praxí, dále podpora při zajištění financování, koordinaci služeb a nastavení spolupráce s OSPOD a jinými subjekty		
Dostatečná kapacita mateřských škol (vzdělávajících také děti z vyloučených)	ANO, opatření je nezbytné Potřebnost tohoto opatření je nediskutovatelná.	NE, kapacita není dostatečná Kapacita mateřských škol v Liberci je zcela zaplněná a demografický vývoj ukazuje, že bude		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

lokality)		<p>situace ještě několik let napjatá, teprve poté dojde ke snížení tlaku na kapacitu MŠ. Současná (naplněná) kapacita MŠ je 3022 míst, dalších 600 míst nabízejí předškolní zařízení jiných zřizovatelů. Demografický vývoj předpokládá plnou vytíženost školky ještě příštích třech letech, následně by se měl tlak na školky postupně snižovat. Kapacitu MŠ do značné míry obsazují také děti z okolních obcí – statistiku v tomto ohledu nemáme, avšak v ZŠ je 618 dětí z 90 okolních obcí. Jedná se především o děti rodičů, kteří do Liberce dojíždějí za prací. Infrastruktura MŠ je v nedostatečné kvalitě, v některých MŠ je stav kritický. Výpadky z celkové kapacity kvůli případným haváriím by byly nenahraditelné.</p> <p>Děti ze sociálně vyloučených lokalit do MŠ chodí převážně až v předškolním ročníku. K nízké docházce v mladších ročnících přispívá především plná kapacita, ale také určitá nezodpovědnost rodičů – řeší nástup do MŠ pozdě. NNO realizují informační kampaně před zápisem do MŠ a motivují rodiče. Při nástupu dětí do MŠ ze SVL bývá problematická spolupráce s rodiči – nejsou zvyklí na režim, nemají chuť děti nechávat v MŠ na obědy apod.</p> <p>Novela zákona tlak na kapacitu MŠ ještě navýší. V rámci IPRÚ město zpracovalo projektové fiše zajišťující zlepšení infrastruktury MŠ</p> <p>Soukromé MŠ, mini školky a MŠ s alternativními pedagogickými přístupy jsou vysoko prahové (nejen cenou).</p> <p>V tomto ohledu chceme řešit obsazenost MŠ dětmi z jiných obcí, uvítáme podporu v zavádění</p>		
-----------	--	--	--	--

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>legislativních novinek v této oblasti. Potřebná je podpora při hledání investičních finančních prostředků pro zajištění vhodné infrastruktury MŠ a rádi bychom realizovali či podpořili realizaci vzdělávání pedagogů MŠ v oblasti sociálního vyloučení.</p>		
<p>Nesegregující ZŠ (děti se sociálním znevýhodněním nejsou koncentrovány v jedné studijní skupině/třídě/škole)</p>	<p>ANO, je potřebné</p> <p>Segregaci dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí považujeme za nevhodnou. Segregace vede jen k prohlubování sociálních rozdílů, snižuje motivaci dětí ke studiu a nic neřeší.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno. Do budoucna vhodné udržení</p> <p>Dle naší zkušenosti nejsou v Lbc školy nebo třídy, kde by byly koncentrovány děti se sociálním znevýhodněním. Nicméně najdeme zde školy, které mají větší počet dětí ze SVL nebo dětí cizinců – způsobeno spíše blízkostí SVL ve spádové oblasti školy. Sociální znevýhodnění se netýká pouze Romů. V některých případech je diskutabilní míra angažovanosti školy ke specifické podpoře těchto žáků. V tomto ohledu bychom uvítali hlubší analýzu mapující vnitřní nastavení škol a podporu motivace škol k zavádění prointegračních opatření, vzdělávání pedagogů, spolupráce škol a přenos příkladů dobré praxe. Mezi ZŠ s vyšším počtem dětí se sociálním znevýhodněním patří ZŠ 5.května v centru města, která je ke specifické podpoře těchto žáků poměrně laxní, dále ZŠ Švermova, která je naopak velmi aktivní a dále ZŠ Kaplického, která jako jediná nabízí přípravnou třídu a do určité míry vytváří podpůrné aktivity pro tyto žáky. Nelze opominout ZŠ speciální a praktická Orlí a ZŠ praktická Gollova, kde je podíl žáků se sociálním znevýhodněním mnohem vyšší. Zastupitelstvo města svým usnesením č. 216/2015 rozhodlo o sloučení těchto škol od ledna 2016 a přejmenováním na ZŠ Orlí se</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

<p>Asistenti pedagoga pro děti se sociálním znevýhodněním</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Podporu pedagogů při práci s mnohačetnou třídou vnímáme jako důležitou především s ohledem na začleňování dětí se sociálním znevýhodněním do běžných tříd. Asistent může napomoci udržení dítěte v hlavním vzdělávacím proudu, pomoci pedagogovi při výuce a individuálně se dětem věnovat.</p>	<p>zachováním obou ŠVP.</p> <p>ANO je zavedeno, do budoucna vhodné navýšení počtu asistentů</p> <p>V libereckých školách je 14 asistentů pedagoga, v tomto počtu jsou ale zahrnuti také asistenti pro děti se zdravotním znevýhodněním. Zřízení pracovních míst pro asistenty naráží především na finanční limity, proto jsme v nedávné době vyjednali podporu škol pro zřizování AP financované jako SÚPM.</p> <p>Do značné míry stigmatizující vnímáme přiřazení asistenta k jednomu dítěti. Vhodnější podporou by byl asistent pedagoga pro celou třídu/vzdělávací skupinu.</p> <p>Uvítáme podporu ve zvýšení počtu asistentů - na některých školách bude nutná také argumentační a vyjednávací podpora. Vhodné se jeví nastavení spolupráce škol, výměna zkušeností, podpora vzdělávání asistentů a supervize.</p>		
<p>Školní poradenská pracoviště (speciální pedagogové, psychologové a jiní specialisté) pro děti se sociálním znevýhodněním</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Dle zjištění Analýzy sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města je vysoký podíl dětí žijících v těchto místech, které docházejí do praktické či speciální školy. V některých lokalitách je to až 100% dětí. Zároveň stále častěji stoupá poptávka pedagogů po podpoře při řešení problematických situací ve škole a při práci s žáky se sociálním znevýhodněním - statisticky nepodloženo.</p>	<p>ANO, je zavedeno částečně, vhodné posílení</p> <p>V Liberci funguje Pedagogicko-psychologická poradna, která se věnuje především své diagnostické roli, ale nenaplňuje roli poradce učitelům pro řešení individuálních problémů dětí a spolupráce s rodiči.</p> <p>Vhodné je vytvoření poradenského týmu, který by byl mobilní a mohl nabízet podporu dětem, rodičům a pedagogům, případně jiná forma poradenských služeb, které by byly schopné dostatečně reagovat na potřeby pedagogů i jednotlivých dětí a rodin.</p> <p>Podporu potřebujeme v rozšíření tohoto</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		opatření, nastavení mechanismů spolupráce se školami, Pedagogicko-psychologickou poradnou a sociálními službami.		
Programy doučování dětí se sociálním znevýhodněním	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí považujeme za nezbytnou součást prevence sociálního vyloučení. Nepopíratelným faktem však zůstává, že v rodinách a lokalitách nemá docházka do školy a řádná příprava na školní vyučování, potřebnou důležitost. Z výpovědí ředitelů škol i sociálních pracovníků často zaznívají tato fakta – děti nejsou připravené na školní docházku (ať už pomůckami, splněním domácích úkolů, ale i schopnostmi a zvládnutím režimu), mají malou motivaci k zapojování ve třídě (neumí látku, jsou považováni kolektivem za „hloupější“), rodiče nedochází na třídní schůzky nebo je komunikace s nimi na špatné úrovni.</p>	<p>ANO, je zavedeno, kapacita nedostačuje. Potřebné rozšíření.</p> <p>Doučování pro děti se sociálním znevýhodněním nabízí organizace Člověk v tísni, kdy do rodin pravidelně dochází stálý dobrovolník a pracuje s dítětem i rodiči. Koordinátor programu pak spolupracuje se školou a usnadňuje komunikaci „rodič-škola“. Tento model doučování vnímáme jako prospěšný především kvůli zapojování rodiče do procesu doučování (musí být přítomen) a zvyšování kompetencí rodičů v oblasti přípravy dítěte na školní docházku. Program má dlouhodobé úspěchy také ve zlepšování školních výsledků dětí. V současnosti je program dostupný pouze pro 10 rodin – z důvodu malého finančního zajištění. Pro rodiny s dětmi v pěstounské péči nabízí doučování NNO Amina, která pracuje obdobným způsobem. Některé ZŠ nabízejí doučování dětem přímo na půdě školy, v těchto případech však schází přesah do rodiny, který je dle našeho soudu klíčový.</p> <p>Rádi bychom rozšířily nabídku programů doučování, navýšili jejich kapacitu a podpořili spolupráci škol, NNO a dobrovolníků. V tomto směru uvítáme přenos dobrých praxí, inspiraci, podporu vzdělávání „doučujících“ a vyhledání finančních zdrojů.</p>		
Programy spolupráce školy a rodiny	<p>ANO, opatření je potřebné</p>	<p>NE, opatření není zavedeno na koncepční úrovni, je vhodné zavedení</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>Sociální pracovníci potvrzují, že škola je často vnímána dětmi i rodiči ze SVL jako nepřátelské prostředí. Rodiče nedokáží vhodně komunikovat s učiteli a z pohledu školy nenaplnují řádně svou rodičovskou roli.</p>	<p>Jednotlivé ZŠ si řeší samostatně, nad rámec běžných třídních schůzek a konzultací se jedná většinou o dny otevřených dveří, ankety pro rodiče, školní jarmarky apod. ZŠ Švermova využívá tzv. individuálních výchovných programů v rámci řešení rizikového chování žáků, do kterého je zahrnuta také rodina dítěte. Zcela schází programy pro podporu dětí a rodičů při přechodu z MŠ do ZŠ, při přestupu mezi jednotlivými stupni ZŠ či přestupu na SŠ. Přestupy jsou rizikové, často dochází z propadu ve školních výsledcích dítěte, k vyšší absenci apod.</p> <p>Lépe v tomto ohledu pracují školy v periferních oblastech města – např. ZŠ Ostašov, Ruprechtická a Na Výběžku.</p> <p>Potřebujeme příklady dobré praxe, podporu škol v zavádění těchto opatření, zvýšit spolupráci škol s jinými službami či organizacemi.</p>		
<p>Programy prevence záškoláctví</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Z výpovědí zástupců škol i sociálních pracovníků vyplývá, že záškoláctví je značným problémem především u dětí ze sociálně vyloučených lokalit. V tomto ohledu dochází také k „selhávání“ na straně lékařů, kteří vystavují omluvenky pro dítě kvůli sporům s rodiči.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno částečně</p> <p>Řešení záškoláctví je výhradně v kompetenci jednotlivých ZŠ, pakliže počet neomluvených hodin překročí danou hranici, jedná škola s OSPOD a ten dále postupuje dle svých vnitřních metodik. V minulosti došlo i k případům odsouzení rodičů za zanedbání výchovy právě z důvodu neomluvené docházky do školy.</p> <p>Za potřebné vnímáme nastavení koncepčního přístupu, propojení škol, lékařů, OSPOD a dalších relevantních subjektů. V tomto směru uvítáme metodickou podporu a přenos dobrých praxí z jiných měst.</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

<p>Předprofesní příprava (kariérové poradenství ve škole)</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Z terénních šetření vyplývá, že je v SVL značná míra nezaměstnanosti (někde až 100%) a v rodinách nemá vzdělání příliš velkou hodnotu. Děti přebírají životní vzorce svých rodičů, z nichž velká část absolvovala pouze základní vzdělání. Motivace dětí, příklady dobré praxe, jsou klíčové.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno částečně, vhodné posílení</p> <p>ZŠ řeší samostatně prostřednictvím výchovných poradců, jedná se však ve většině případů o podporu těch dětí, které si o ní řeknou. Cílené programy kariérového poradenství realizuje NNO Člověk v tísni, a to prostřednictvím workshopů na školách. Programy mají širší záběr a zohledňují i prvky finanční gramotnosti a prevenci zadlužování prostřednictvím rizikových půjček. Workshopy jsou realizovány pouze na těch školách, které o ně mají zájem. Podporu uvítáme v komunikaci se školami, hledání nových způsobů jak posílit kariérní poradenství, podporu v nastavení spolupráce škol, NNO a sociálních služeb.</p>		
<p>Volnočasové aktivity</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Nevhodné trávení volného času dětí je v okolí SVL častou příčinou občanského soužití, nese s sebou zvyšování rizika sociálně patologických jevů a s ohledem na značnou míru drogové závislosti v Lbc je nabídka vhodných volnočasových aktivit žádoucí.</p> <p>Volnočasové aktivity jsou dle výpovědí sociálních pracovníků často možností jak navázat kontakt s dětmi a mládeží, popřípadě s jejich rodinou pro řešení životní situace celé rodiny.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno, vhodné je zachování aktivit, případně posílení jejich kapacity</p> <p>OSPOD realizuje pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí víkendové pobyty. SML v roce 2015 podpořilo částkou 75.000,- Kč o.p.s. Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje v rámci projektu sociálně-právní ochrany dětí „Komplexní odborná ambulantní a terénní pomoc ohroženým rodinám v Libereckém kraji“. Komunitní středisko Kontakt pořádá každoročně příměstský tábor Prázdniny ve městě. Člověk v tísni pořádá víkendové akce a letní tábor.</p> <p>Potřebujeme udržet nabídku volnočasových aktivit pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, zároveň ale chceme usilovat o</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		integraci těchto dětí do běžných volnočasových aktivit dostupných na území města. Podporu potřebujeme především v zajištění finančních prostředků.		
--	--	---	--	--

ZAMĚSTNANOST				
	Je opatření v obci/obcích zapotřebí? ANO/NE (Potřebnost popište.) Pokud NE, proč?	Je opatření v obci/obcích zavedeno? ANO/NE Pokud ANO , jak? Je to dostatečné (ve vztahu k potřebě)? Bude dále udrženo, nebo rozvinuto? (připojte popis zavedeného opatření, vč. rozsahu) Pokud NE , bude zavedeno? Kdy, jak a v jakém rozsahu? Co k jeho zavedení potřebujete?	Pokud opatření v obci/obcích není a nebude zavedeno, proč? (Popište, proč se domníváte, že toto opatření není pro řešení situace vhodné.)	--
	<i>Za relevantní popis potřebnosti, vč. relevantního vysvětlení, proč není zapotřebí - 1 BOD</i>	<i>ANO (dostatečně, ve vztahu k potřebnosti) – 1 BOD Bude udrženo/rozvinuto – 1 BOD NE, ale bude zavedeno – 1 BOD (kompenzace 1 BOD, pokud jsou popsány relevantní důvody, proč dosud nebylo zavedeno)</i>	<i>Relevantní důvody pro nezavedení opatření (kompenzace 1 BOD)</i>	--
Využití VS/VPP/APP/SÚPM ze strany obce	ANO, opatření je potřebné V Liberci je nejvyšší nezaměstnanost v kraji – 7,1%, dle analýz (viz přílohy) je nezaměstnanost v sociálně vyloučených lokalitách až 90% - když lidé pracují, většinou se jedná o sezónní práce nebo brigády. Díky velké průmyslové zóně a značnému počtu pracovních agentur není ani pro lidi ze SVL obtížné najít práci – bohužel se často jedná pouze o krátkodobé zaměstnání a s nízkou	ANO, opatření je zavedeno Příspěvková organizace města Komunitní práce o.p.s. využívá VPP, především na úklid veřejného prostranství, za rok 2014 celkem 19 pracovních míst, obsazována jsou tato pracovní místa do velké míry Romy. Městská policie Liberec v tomto roce uzavřela smlouvu s ÚP na podporu 4 pracovních míst v rámci VPP na pozici asistent městské policie – civilní pracovníci dozorující na veřejných místech. Smlouva je uzavřena na rok,		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>mzdou. Na běžném pracovním trhu jsou lidé ze SVL hůře uplatnitelní, ať už kvůli nízké kvalifikaci, vzhledu a připsané stigmatizaci nebo kvůli ztrátě pracovních návyků.</p>	<p>předpokládáme její prodloužení. VPP a SÚPM využívají také MŠ a ZŠ, statistickou evidenci SML v tomto ohledu nevede.</p>		
<p>Prostupné zaměstnávání (ve spolupráci s ÚP ČR)</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Opatření je jistě potřebné, jak je uvedeno výše, setkáváme se s nízkou průběžností osob ze sociálně vyloučených lokalit především z důvodu absence pracovních návyků (ať už se jedná o jejich ztrátu, nebo fakt, že lidé nikdy nepracovali) – neschopnost sladění pracovního a osobního života, nedochvilnost, nedůslednost v docházce do zaměstnání apod. V SVL navíc dochází k negativní stigmatizaci člověka, který chodí do práce i jeho okolí, zvláště pak v případech, kdy jeho výdělek je stejný, případně nižší, než příjem ze sociálních dávek.</p>	<p>NE, opatření není zavedeno, o jeho zavedení nebyla dosud vedena diskuse</p> <p>V Liberci najdeme několik chráněných dílen, které jsou výhradně pro osoby se zdravotním, duševním či mentálním hendikepem (několik Romů mezi nimi také najdeme). Na území SML je provozována pouze jedna sociální firma, která se zaměřuje na cílovou skupinu OZP a donedávna byla financována z projektů OPLZZ.</p> <p>Opatření není realizováno především kvůli absenci vhodných partnerů, pro jednotlivé stupně systému prostupného zaměstnávání. V případě realizace je proto potřebná podpora ve vyhledání partnerů, nastavení konceptu prostupného zaměstnávání a spolupráce s ÚP.</p>	<p>V tuto chvíli na území města neexistuje dostatek relevantních partnerů pro naplnění jednotlivých stupňů prostupného zaměstnávání. Tento fakt ovšem nevylučuje zavedení opatření v budoucnu.</p>	
<p>Sociální podnik</p>	<p>Ano, opatření je potřebné</p> <p>Jak je uvedeno výše, uplatnitelnost osob ze SVL na trhu práce je z dlouhodobého hlediska nízká. Sociální podnikání vnímáme jako jednu z možností řešení, především s ohledem na podporu zaměstnance a postupné osvojování pracovních kompetencí.</p>	<p>ANO, je zavedeno soukromým subjektem. Je vhodné posílení opatření</p> <p>Na území města existuje pouze jeden sociální podnik TEXman, který byl podporován z OP LZZ a jeho cílovou skupinou jsou OZP a lidé dlouhodobě nezaměstnaní. Na úrovni Libereckého kraje byla v minulosti zřízena sociální firma se sídlem v Liberci, k jejímu rozvoji a faktické činnosti však nedošlo. V rámci IPRÚ je však sociální podnikání jednou</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		z priorit a chceme hledat cesty jak podporovat vznik sociálních podniků. K zavedení potřebujeme podporu v informovanosti a posilování motivace podnikatelů, jejich metodickou podporu a přenos dobrých praxí. Za vhodné považujeme také podporu spolupráce se sociálními službami. O založení vlastního sociálního podniku SML prozatím neuvažuje.		
Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek obce	NE – respektive potřebné je, ale není politická vůle k zavedení	NE, opatření není zavedeno. Dosud o tomto opatření nebyla vedena širší diskuse, pro jeho zavedení by byla nutná především podpora v argumentaci a vysvětlování zastupitelům a politickým klubům.		

BYDLENÍ				
	Je opatření v obci/obcích zapotřebí? ANO/NE (Potřebnost popište.) Pokud NE, proč?	Je opatření v obci/obcích zavedeno? ANO/NE Pokud ANO , jak? Je to dostatečné (ve vztahu k potřebě)? Bude dále udrženo, nebo rozvinuto? (připojte popis zavedeného opatření, vč. rozsahu) Pokud NE , bude zavedeno? Kdy, jak a v jakém rozsahu? Co k jeho zavedení potřebujete?	Pokud opatření v obci/obcích není a nebude zavedeno, proč? (Popište, proč se domníváte, že toto opatření není pro řešení situace vhodné.)	--
	<i>Za relevantní popis potřebnosti, vč. relevantního vysvětlení, proč není zapotřebí - 1 BOD</i>	<i>ANO (dostatečně, ve vztahu k potřebnosti) – 1 BOD Bude udrženo/rozvinuto – 1 BOD NE, ale bude zavedeno – 1 BOD (kompenzace 1 BOD, pokud jsou popsány relevantní důvody, proč dosud nebylo zavedeno)</i>	<i>Relevantní důvody pro nezavedení opatření (kompenzace 1 BOD)</i>	--
Dostupné obecní byty a transparentní pravidla jejich	ANO, opatření je potřebné Zákon o obcích ukládá městu povinnost	ANO, opatření je zavedeno. Potřebné je rozšíření bytového fondu		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

<p>přidělování sociálně slabým lidem</p>	<p>vytvářet podmínky pro uspokojování potřeb svých občanů, mezi něž patří i bydlení. S ohledem na míru sociálního vyloučení v obci je nezbytné, aby SML mělo bytový fond dostupný i lidem ze SVL, ubytoven, azylových zařízení apod., kteří při hledání vhodného bydlení narážejí na překážky v podobě vysokých kaucí či diskriminaci.</p>	<p>Je zaveden transparentní systém pravidel přidělování obecních bytů – zveřejněn na webových stránkách SML (http://www.liberec.cz/cz/mesto-samosprava/byty/byty.html). Žádosti o byty posuzuje humanitní komise města složená z odborné veřejnosti, poté jsou její doporučení předávána Radě města. Komise přistupuje k žádostem individuálně a posuzuje potřebnost žadatele. Usnesením Rady města 25.8.2015 došlo ke změně pravidel – byla odstraněna podmínka beztrestnosti všech zletilých členů domácnosti žadatele a bezdlužnosti vůči městu.</p> <p>Problematický je malý bytový fond města – aktuálně je to 1.236 bytů. Kategorie městských bytů jsou následující: Sociální byty standardního typu (z toho 2 pro azylanty) – 221 Startovací byty (z toho 6 pro azylanty) - 168 Byty s věcně usměrňovaným nájemným – 230 Byty pro příjmově vymezené osoby – 94 Byty zvláštního určení – bezbariérové/upravitelné – 125 Byty zvláštního určení - Domy s pečovatelskou službou – 324 Byty na půl cesty – 16 Vstupní byty – 21 (byty pro poskytovatele sociálních služeb, kteří zde poskytují bydlení svým klientům) Byty určené organizacím - Služební byty – 26 Ubytování nízkého standardu – přístřeší – 11 (městská ubytovna Kateřinky) Noclehárna – 32 lůžek pro muže</p> <p>V budoucích čtyřech letech SML ztratí dispoziční</p>		
--	--	---	--	--

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>práva ke 254 bytům ve prospěch bytového družstva Interma. (Tyto byty byly vystavěny před 20 lety z dotačních zdrojů, vlastníkem je Interma, město byty obsazuje vlastními nájemníky). SML na tuto situaci reaguje připravenou projektovou fiší v rámci IPRÚ na vybudování 100 bytových jednotek v rámci systému sociálního bydlení.</p> <p>Pro rozšíření tohoto opatření je potřebné především zajištění finančních prostředků na zvýšení a zkvalitnění bytového fondu města – výkupem bytových jednotek a nemovitostí, rekonstrukcí či novou výstavbou.</p>		
Využívání institutu zvláštního příjemce dávky a/nebo využívání splátkových kalendářů dlužníků	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Využití platby nájemného z dávky hmotné nouze určených na bydlení po přechodnou dobu napomáhá prevenci ztráty bydlení a zadlužení z důvodu neplacení nájmu. Zároveň napomáhá hájit ekonomické zájmy města.</p>	<p>ANO, zavedeno částečně, žádoucí je posílení využívání opatření u obecních bytů</p> <p>U nájemců obecních bytů využíván institut zvláštního příjemce (IZP) v minimální míře – aktuálně pouze ve 2 případech. V tomto ohledu chceme v dohledné době jednat s ÚP o možnostech užší spolupráce a motivovat nájemníky k využívání tohoto institutu. Pakliže má nájemce dluh na nájemném nebo obecně dluh vůči městu, má možnost uzavřít splátkový kalendář. Pokud tak neučiní, není mu prodloužena nájemní smlouva.</p> <p>ÚP vyžaduje při zřízení IZP souhlas majitele bytu i příjemce dávky z důvodu častého zneužívání a vydírání ze strany provozovatelů ubytoven.).</p>		
Krizové bydlení (azylové ubytování, noclehárny, apod.)	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Dle zpracovaných analýz (viz příloha) stoupá počet lidí</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno, vhodné je rozšíření nabídky s ohledem na rodiny s dětmi a ženy</p> <p>Nutné rozšíření nabídky o azylové bydlení pro</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>ženy – nejbližší zařízení je v Jablonci nad Nisou a jeho kapacita je nedostatečná, dále pak azylové bydlení pro rodiny s dětmi.</p> <p>Realizované:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Azylový dům pro muže SPERAMUS s kapacitou 25 lůžek. - Azylový dům pro matky s dětmi – Dům Monika a Dům Anna provozované Oblastní charitou Liberec – doplnit kapacitu - Noclehárna – kapacita 32 lůžek v městském zařízení – provozovatel Naděje <p>SML v rámci IPRÚ má projektovou fiši na rekonstrukci objektu pro zřízení AD pro rodiny s dětmi a pro ženy.</p> <p>Potřeba podpory ve výběrovém řízení na poskytovatele služby – především v nastavení kvalitativních kritérií. Rozhodujícím kritériem nemůže být pouze cena.</p>		
<p>Systém podporovaného / dostupného bydlení (bydlení s doprovodným sociálním programem)</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Město Liberec disponuje malým počtem bytů, ačkoli v posledních letech došlo k výrazné proměně pravidel pro přidělování těchto bytů a je zohledňována sociální situace žadatelů, stále se dostáváme do situací, kdy např. klienti azylového domu či jiných sociálních služeb obtížně nacházejí bydlení – a to jak na běžném trhu s byty, tak i u městských bytů. Sociální pracovníci se často setkávají s diskriminací Romů na trhu s byty a stigmatizací, důsledkem čehož tito lidé kolují mezi jednotlivými lokalitami a</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno</p> <p>Potřeba systematicky řešit problematiku bydlení sociálně vyloučených osob je na území města řešena již mnoho let, v minulosti však nebyla politická vůle k zavedení tohoto systému.</p> <p>V roce 2014 byla zpracována metodika dostupného bydlení, projednána v Radě i Zastupitelstvu města a zahrnuta do Rámce pro realizaci obecního plánu sociálního bydlení (viz příloha P02) schváleného Radou města 25. 8. 2015.</p> <p>V listopadu 2015 proběhlo setkání zástupců SML s majiteli a provozovateli soukromých</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>ubytovny s malou šancí z tohoto bludného kruhu vystoupit. Lokality ani ubytovny nejsou vhodným prostředím pro aktivizaci těchto lidí. Cestou jak umožnit pozitivní změnu, zlepšit efektivitu sociálních služeb je právě dostupné bydlení.</p>	<p>ubytoven, byli projednáni možnosti spolupráce a 5 ubytoven má zájem dále spolupracovat. Pracovní skupina složená ze zástupců MML a poskytovatelů sociálních služeb již zahájila svou činnost.</p> <p>Podporu uvítáme v metodickém ukotvení realizace systému dostupného bydlení, podporu spolupráce se soukromými pronajímateli a provozovateli ubytoven.</p>		
<p>Programy prevence ztráty bydlení</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Uvědomujeme si, že ztráta bydlení vede k prohloubení sociálního vyloučení. Náklady na bydlení v obecních bytech jsou výrazně nižší, než v bytech soukromých vlastníků, zvláště pak na ubytovnách, lidé mají větší možnost stabilizovat svou sociální situaci. Město eviduje značné dluhy na nájemném v obecních bytech (přesná částka vzhledem k sociálně vyloučeným osobám není rozpoznatelná), částečně se situaci daří řešit prostřednictvím splátkových kalendářů, ale chybí nám efektivnější práce s rizikovými nájemníky – pracovníci humanitního odboru, pod které bytová agenda spadá, jsou personálně vytíženi a zároveň by se výraznější podporou (myšleno tím intenzivní sociální prací) dlužníků dostávali do konfliktu zájmů.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno částečně, vhodné posílení a zefektivnění</p> <p>V minulosti existovala určitá spolupráce TSP NNO a pracovníků MML – informace o počínajícím dluhu na nájemném byla předána TSP, který věc s nájemníkem nadále řešil tak, aby nemuselo dojít k výpovědi z nájmu bytu. Posléze však tato spolupráce narážela na zásady mlčenlivosti a ochrany osobních údajů a skončila úplně. Terénní pracovníci se tedy o dluhích na nájemném dozvídají od samotných klientů a často až v případech, kdy obdrželi výpověď z nájmu bytu. V současnosti je problematická spolupráce s odborem sociální péče (státní správa) a nedochází k motivační práci s dlužníky v jejich přirozeném prostředí. Splátkové kalendáře jsou uzavírány pouze s těmi dlužníky, kteří o tento krok sami projeví zájem. Většinou k tomu dochází v době uplynutí doby nájmu a uzavření splátkového kalendáře je podmínkou pro prodloužení nájemní smlouvy.</p> <p>Další potřeby – přenos dobrých praxí z jiných měst, právní ukotvení spolupráce s NNO,</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		podpora vnějšího subjektu v nastavení spolupráce mezi odbory MML		
Dluhové poradenství / dluhová poradna	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Dle vyjádření poskytovatelů sociálních služeb dochází až k dvojnásobnému nárůstu klientů, kteří řeší svou předluženost, stále více službu bezplatného právního poradenství vyhledávají lidé mimo obvyklé sociálně vyloučené lokality, narůstá počet zadlužených seniorů.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno, vhodné posílení</p> <p>Dluhové poradenství nabízí bezplatně Občanská poradna "D", Člověk v tísni a rámcově i další poskytovatelé TP, kvalita jejich služeb v tomto ohledu se ale liší. Prospěšné by bylo posílení kapacit této služby u stávajících poskytovatelů, posílení terénní formy (motivovat uživatele k návštěvám ambulantní poradny a samostatnosti v řešení své situace), zajištění bezplatného právního poradenství. Pozornost služeb by se měla zaměřit také na skupinu seniorů.</p> <p>Dluhové poradenství je zahrnuto do projektové fiše Sociálně informačního centra v rámci IPRÚ. Potřebná je realizace informačních kampaní či jiných způsobů zvýšení finanční gramotnosti v oblasti půjček a rizikového zadlužování, a to již od základních škol.</p> <p>V této oblasti potřebujeme posílit kapacity poskytovatelů služeb, podporu při vzdělávání TSP v oblasti řešení zadluženosti a přenos dobrých praxí v oblasti prevence.</p>		
Programy domovnictví (v rámci sociálního/dostupného bydlení v obci)	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Opatření je potřebné především směrem k sociálně vyloučeným lokalitám, kde se setkáváme s velmi zanedbaným technickým stavem nemovitostí, konflikty s okolní zástavbou kvůli nepořádku v okolí domů.</p>	<p>ANO, opatření je částečně zavedeno v soukromých domech, je potřebná další diskuse s majiteli nemovitostí</p> <p>Zavedení systému domovnictví nebylo dosud diskutováno, především z důvodu soukromého vlastnictví domů v sociálně vyloučených lokalitách. Někteří majitelé disponují správci svých nemovitostí, kteří do určité míry roli domovníka zastávají – udržují pořádek v domě, dohlížejí na řádné placení nájemného,</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<p>organizují úklidové akce v okolí domů. MML do těchto vztahů nevstupuje. Navázání spolupráce s majiteli těchto domů je nezbytné a plánované na příští rok.</p> <p>S ohledem na domy ve vlastnictví města by zavedení domovníků nebylo dosud projednáváno, v tomto ohledu je nutné zahájit diskusi.</p>		
<p>Výstavba či rekonstrukce sociálních bytů / bytů dostupných pro sociálně vyloučené</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>SML disponuje malým bytovým fondem, od roku 2019 to bude pouze 1.000 bytových jednotek. Některé byty jsou nízkého standardu, v původním stavu, s topením na tuhá paliva. Rekonstrukce části bytového fondu je nezbytná.</p> <p>Na území města existuje 25 ubytoven poskytujících dlouhodobé ubytování lidem ohroženým sociálním vyloučením, kde jsou poplatky za ubytování značně vysoké a v mnoha zařízeních neodpovídající kvalitě ubytování. V roce 2015 byla zpracována analýza těchto zařízení, z šetření vyplývá, že více než polovina kapacity všech libereckých ubytoven je obsazena lidmi dlouhodobě, život na ubytovně se tedy stává pro mnoho jednotlivců, ale i rodin normou. Problematické je to především směrem k dětem, které tak přebírají do svého budoucího života nevhodné vzorce.</p>	<p>NE, opatření v tuto chvíli není zavedeno, bude realizováno v rámci IPRÚ</p> <p>V IPRÚ jsou schválené projektové fiše na výstavbu, rekonstrukci a výkup bytových jednotek, které budou zařazeny do systému sociálního bydlení ve městě. (Veškerý bytový fond je považován za sociální bydlení pro potřebné cílové skupiny, tedy i osoby sociálně vyloučené). Aktuálně je 25 bytových jednotek vyhrazeno pro systém prostupného bydlení, s ohledem na realizaci IPRÚ dojde ke zdvojnásobení tohoto počtu.</p> <p>Případnou podporu budeme potřebovat při zajištění finančních prostředků.</p>		
<p>Koncepce obecní sociální bytové politiky</p>	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>Koncepční dokument sociální bytové politiky ve městě velmi chybí, nakládání</p>	<p>NE, opatření není zavedeno, v příštím roce chceme koncepci zpracovat</p> <p>V srpnu 2015 schválila Rada města Rámec pro</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>s bytovým fondem bylo celou řadu let nahodilé, bez ohledu na budoucí potřeby města.</p>	<p>realizaci obecního plánu sociálního bydlení na území SMS, který do značné míry určuje budoucí směry v této oblasti. Rozpracování tohoto dokumentu do řádné koncepce je žádoucí i s ohledem na povinnosti obcí plynoucích z legislativního ukotvení sociálního bydlení.</p> <p>Zároveň Rada města 6. 10. 2015 přijala jako preventivní opatření usnesení, kterým vyhlásila stavební uzávěru pro stavby ubytovacích zařízení. Uzávěra je platná do vydání nového územního plánu, nejpozději do 31. 12. 2020. (viz příloha P08).</p> <p>V roce 2016 dojde k tvorbě koncepčního materiálu, který by nastavil cíle bytové politiky města a konkrétní nástroje k jejich dosažení. Tento dokument chceme provázat s SPSZ.</p> <p>Podpora – přenos dobrých praxí a zkušeností, odborná podpora při nastavení koncepce, metodická a vyjednávací podpora. Pomoc v „boji“ s ubytovny.</p>		
--	--	---	--	--

BEZPEČNOST				
	<p>Je opatření v obci/obcích zapotřebí? ANO/NE (Potřebnost popište.) Pokud NE, proč?</p>	<p>Je opatření v obci/obcích zavedeno? ANO/NE Pokud ANO, jak? Je to dostatečné (ve vztahu k potřebě)? Bude dále udrženo, nebo rozvinuto? (připojte popis zavedeného opatření, vč. rozsahu) Pokud NE, bude zavedeno? Kdy, jak a v jakém rozsahu? Co k jeho zavedení potřebujete?</p>	<p>Pokud opatření v obci/obcích není a nebude zavedeno, proč? (Popište, proč se domníváte, že toto opatření není pro řešení situace vhodné.)</p>	<p>--</p>
	<p><i>Za relevantní popis potřebnosti, vč. relevantního vysvětlení, proč není</i></p>	<p><i>ANO (dostatečně, ve vztahu k potřebnosti) – 1 BOD</i></p>	<p><i>Relevantní důvody pro nezavedení opatření (kompenzace 1 BOD)</i></p>	<p>--</p>

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<i>zapotřebí - 1 BOD</i>	<i>Bude udrženo/rozvinuto – 1 BOD NE, ale bude zavedeno – 1 BOD (kompenzace 1 BOD, pokud jsou popsány relevantní důvody, proč dosud nebylo zavedeno)</i>		
Asistent prevence kriminality	<p>ANO, opatření je potřebné</p> <p>SVL jsou dále často spojovány s přestupky různého charakteru a latentní kriminalitou i v rámci jednotlivých domácností. V lokalitách se potkáváme s nízkou důvěrou v policii a obecně k institucím, často dochází k vnitřním sousedským sporům i konfliktům s lidmi mimo lokalitu. Dle výpovědí MP i TSP se navyšuje míra drogové závislosti v SVL, která s sebou nese i další kriminální projevy – především drobnou majetkovou trestnou činnost.</p>	<p>ANO, opatření je zavedeno částečně, vhodné posílení a nasměrování k SVL</p> <p>Městská policie spolupracuje s ÚP - prostřednictvím VPP jsou d 31. 7. 2016 zřízena 4 pracovní místa pro civilní asistenty MP. Asistenti operují na veřejných místech a dbají především na dodržování pořádku – např. v budově ÚP, v autobusové lince do odlehlých částí města (např. do lokality Hamrštejn) apod. Jejich přítomnost se osvědčila.</p> <p>Vhodné by bylo zavedení 2 – 3 pozic asistentů prevence kriminality Romů, kteří pocházejí přímo ze SVL a v tomto prostředí i pracují. Rádi bychom personálně APK propojili s mentory PMS, kterých je v Lbc nedostatek. Možné skloubení těchto dvou pozic v jedné osobě je dle našeho názoru prospěšné vzhledem k ukotvenější náplni práce (především v počátku), jasnému metodickému vedení a kvalitnímu vzdělávání ze strany PMS. MP nemá dostatečnou kapacitu na metodické vedení tohoto týmu a zaškolování.</p> <p>V rámci tohoto opatření vnímáme problémy v krátkodobém financování, v tomto ohledu uvítáme podporu při hledání finančních zdrojů. Klíčový je výběr vhodných adeptů na pozici APK, v tomto směru chceme spolupracovat s TSP na vytipování vhodných uchazečů.</p>		
Programy prevence kriminality, vč. koncepce	<p>ANO, je potřebné</p> <p>Územní odbor Liberec je dle indexu</p>	<p>ANO, je zavedeno, vhodné je rozšíření nabídky programů prevence kriminality a jejich směřování do SVL</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>kriminality dlouhodobě na předních příčkách v porovnání s jinými územními odbory j- Liberec na 10.místě ze všech 79 ÚO.</p> <p>SML je zapojeno do celostátního systému prevence kriminality, který se řídí vládou schválenou strategií prevence kriminality. V návaznosti na tento dokument SML zpracovává Plán prevence kriminality na období 3 let a každoročně pak zpracovává program prevence kriminality.</p>	<p>V minulosti zpracovávala koncepci prevence kriminality externí firma, před 4 lety tuto roli převzal manažer prevence kriminality u Městské policie. Na sestavování hlavních cílů, priorit a projektů na další období se podílí komise zdravotní a sociální. Koncepce je zpracovávána každoročně.</p> <p>MP realizuje následující preventivní programy: Kamerový systém – není záměrem plošné pokrytí města, aktuálně 29 kamerových bodů a několik maket. Osvědčuje se zejména v místech soustředěné automobilové kriminality a ochraně majetku (výrazně klesá počet krádeží aut) Dále Fotopasti, Přednášková činnost pro děti, seniory a dospělé, Dobrovolnický tým seniorů – tzv. kurýři prevence.</p> <p>V působnosti NNO jsou programy prevence kriminality v oblasti primární drogové prevence, klima ve třídě, šikana apod. Poptávka ze škol převyšuje nabídku. Nabídku doplňují některé soukromé poradenské služby, poptávka však není dostatečně uspokojena jak ze strany jednotlivců, tak i ze strany škol. Potřebné je rozšíření nabídky programů prevence, nasměrování některých programů směrem do SVL. Podporu potřebujeme v inspiraci a příkladech dobré praxe, v nastavení spolupráce zainteresovaných subjektů a finančním zabezpečení těchto aktivit.</p>		
Regulace hazardu	<p>ANO, je zapotřebí</p> <p>Na území města najdeme herny s EHZ i</p>	<p>ANO, opatření je částečně zavedeno, je vhodné jeho rozšíření</p>		

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>VLT, kasina. Kasina nejsou považována za riziková, především kvůli zcela odlišné cílové skupině. Herny jsou naopak z pohledu MP místem, kde přímo dochází k loupežným přepadením, dochází k projevům a prohlubování sociálně patologických jevů (např. posilování závislostí), ale také místem, kde dochází k prodeji kradených věcí a distribuci drog. Liberec počtem heren na svém území patří k nejvyšším příčkám v ČR.</p>	<p>V roce 2014 zastupitelstvo SML schválilo a vydalo obecně závazné vyhlášky č. 1/ 2/ 3/2014 o stanovení veřejně přístupných míst, na kterých lze provozovat VHP. V průběhu roku 2014 v Liberci se snížil počet provozoven loterie na 91, ve kterých bylo umístěno 358ks VHP. SML a provozovatelé se dohodli na závazných pravidlech – např. odstranění reklamy obsahující herní či peněžní symboly, odstranění nápisů herna z označení provozovny, zneprůhlednění výlohy, vstupu i oken, eliminace vstupu podnapilých, drogově závislých a agresivních osob do provozovny po vizuální kontrole od 22hod.</p> <p>MML prostřednictvím místního šetření provádí kontroly naplňování loterijního zákona a konzumaci alkoholu mladistvými. Při shledání nedostatků jsou provozovně vyměřeny sankce a je vyřazena z přílohy OZV. Zastupitelstvo novým žádostem o zařazení dalších adres do seznamu nevyhovuje a přílohu nerozšiřuje.</p> <p>Sociální komise města se tématu průběžně věnuje, je snaha o nalezení vhodného klíče k regulaci hazardu – plošný zákaz není reálný. Příjmy z hazardu jsou prostřednictvím dotačních fondů města přerozdělovány na sociální, zdravotní a vzdělávací projekty.</p> <p>Při rozšiřování tohoto opatření potřebujeme inspiraci, přenos dobrých praxí a podporu v nastavení kritérií pro regulaci.</p>		
--	---	--	--	--

KOORDINACE SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ		
<i>Za relevantní popis a kladné odpovědi - 0-2 BODY³</i>	<i>ANO – 3 BODY (3 body také v případě,</i>	

³ V této kategorii se přidělí 0 až 2 body (1 bod za relevantní popis v prvním sloupci, 1 bod za kladnou odpověď ve druhém sloupci).

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

			<i>že uvedené nástroje koordinace v obci již existují); méně než 3 body se udělí, pokud nástroje koordinace plánujete uplatnit v omezené míře</i>	
Popište, jakým způsobem koordinujete instituce v obci, které se podílejí na politikách sociálního začleňování (úřady, ÚP ČR, NNO, školy a školská zařízení, policie, zaměstnavatelé, aj.)	<p>Koordinace vyjmenovaných institucí probíhá na základě konkrétních témat spolupráce na několika úrovních.</p> <ul style="list-style-type: none"> - KPSS, kde jsou zapojeni především zástupci NNO a některých školských zařízení, dále zástupci příslušných odborů MML - v rámci komise zdravotní a sociální, kdy jsou přizýváni zástupci dotčených institucí - IPRÚ v rámci řídicí skupiny i v jednotlivých pracovních skupinách - Pracovní skupina pro problematiku uprchlíků – nově zřízená PS za účelem koordinace podpory vzhledem k možnému dopadu uprchlické krize i na SML – zapojeno OŘ PČR - Od ledna 2015 jsou komise a výbory města obsazovány především zástupci z řad odborníků 	Pokud nemáte zavedeny koordinační mechanismy, jste připraveni je zavést ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování, samostatně nebo ve spolupráci s jiným subjektem? Pokud nebudete zavádět koordinační mechanismy, uveďte důvod.	ANO, jsme připraveni tyto koordinační mechanismy posílit a spolupráci s Agenturou v tomto ohledu vnímáme jako velmi potřebnou a užitečnou. Vhled zkušeného externího subjektu dle našeho názoru může proces nastavení těchto mechanismů výrazně usnadnit.	
Popište, jakým způsobem je zajištěna participace občanů, včetně obyvatel sociálně vyloučených lokalit, na tvorbě a implementaci politik sociálního začleňování	Participace obyvatel sociálně vyloučených lokalit je do značné míry omezena pouze na zprostředkování informací skrze sociální pracovníky (ať už z NNO nebo pracovníky různých odborů MML). Náměstek pro školství, sociální oblast, kulturu a cestovní ruch se pravidelně schází s tzv. Radou starších (zástupci seniorských klubů), pořádá veřejné debaty. SML vyzývá veřejnost k zapojení do KPSS a veřejnost (laická i odborná) je zapojena i do komisí a výborů Rady města, pravidelně probíhají dny otevřených dveří u primátora.	Pokud participaci nezajišťujete, jste připraveni ji aktivně podpořit? Jak?	Uvědomujeme si nízkou participaci občanů, především v souvislosti s vyloučenými lokalitami. Zřídili jsme dvě pracovní místa terénních pracovníků, kteří se mají zaměřit mimo jiné i na přenos informací z lokalit. Do budoucna zvažujeme dotazníkové šetření, pořádání focus groups a dalších veřejných debat.	
Popište, jakými dokumenty plánujete a koordinujete politiky sociálního začleňování.	Liberec nemá zastřešující materiál, který by se důsledně věnoval sociálnímu začleňování. Strategické dokumenty, které se tématu dílčí částí věnují, jsou:	Pokud nemáte žádný strategický dokument, jste připraveni jej ve spolupráci s Agenturou připravit a přijmout nebo budete	Chceme zpracovat s podporou ASZ Strategický plán sociálního začleňování, který bude zaštiťujícím materiálem pro dílčí materiály, které již existují. Zároveň chceme ASZ zahrnout do	

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<ul style="list-style-type: none"> - Strategický rozvoj statutárního města Liberec 2007 – 2020 - Aktualizace strategie rozvoje statutárního města Liberec 2014 – 2020 - Komunitní plán na období 2014 - 2016 <p>V nedávné době vznikly na odboru školství a sociálních věcí tyto dílčí materiály:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Draft dalšího rozvoje předškolního a základního vzdělávání v SML do roku 2020 - Rámec pro realizaci obecního plánu sociálního bydlení na území SML - Analýza sociálně vyloučených lokalit a ubytoven na území města Liberce - Dílčí analýzy sociálních služeb na území SML <p>Tyto dokumenty představují směr, kterým se chceme nadále ubírat a na které problémy chceme reagovat. Plánujeme vytvořit dlouhodobé koncepční materiály v oblasti bydlení a vzdělávání.</p> <p>V KPSS hodláme nadále pokračovat a zaměřit se na vstup uživatelů služeb a veřejnosti do procesu plánování.</p>	<p>dokument připravovat sami či ve spolupráci s jiným subjektem? Pokud určité dokumenty máte, jste připraveni je provázat se Strategickým plánem sociálního začleňování?</p>	<p>tvorby koncepčních materiálů v oblasti bydlení a vzdělávání.</p> <p>Bude vznikat Místní akční plán vzdělávání, jehož nositelem bude Místní akční skupina Podještědí.</p>	
<p>Popište, jak zajišťujete koordinaci politika a aktivit v sociálním začleňování personálně. Máte vyhrazené určité kapacity pracovníka?</p>	<p>Pozice romského poradce je do značné míry formálně nastavená, naplňuje pouze nezbytně nutné úkony (především každoroční zprávy o stavu romské menšiny na území SML). Pozice je začleněna do pracovního úvazku referentky humanitního oddělení (samospráva), která má na starost i jiné agendy. Vzhledem k rozsahu sociálního vyloučení na území města si uvědomujeme, že je tato role personálně podhodnocena.</p> <p>Z důvodu kumulace funkcí nemá romský poradce čas vykonávat terénní práci, proto se SML rozhodlo tuto situaci řešit zaměstnáním 2 terénních pracovníků a podalo si žádost o neinvestiční dotaci na program</p>	<p>Pokud nemáte vyčleněny personální kapacity, jste připraveni je vyčlenit (doporučuje se v rozsahu alespoň 0,5 úvazku)?</p>	<p>Do budoucna chceme najít vhodnější nastavení personálních kapacit na roli romského poradce a protidrogového koordinátora.</p> <p>Je dlouhodobě veden vnitřní rozpor v organizačním zařazení role romského poradce do samosprávného odboru, za vhodnější považujeme přesun poradce pod státní správu – odbor sociální péče (což je i v souladu s metodikou MPSV), kde by byl zajištěn užší kontakt s cílovou skupinou.</p> <p>Rádi bychom personálně propojili</p>	

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

	<p>Úřadu vlády ČR - Podpora terénní práce pro rok 2016. SML předpokládá, že TP budou aktivně vyhledávat ohrožené skupiny příslušníků romských komunit žijících v sociálně vyloučených romských lokalitách, zejména romské děti, u nichž je ohrožen zdravý vývoj; děti a mládež ohrožené kriminalitou a dalšími společensky rizikovými jevy; oběti domácího násilí, lichvy a kriminality. Od roku 2015 vykonávají monitoring těchto lokalit zaměstnanci příspěvkové organizace města Komunitní středisko Kontakt Liberec na DPP.</p> <p>Roli koordinátora komunitního plánování a protidrogového koordinátora také naplňuje referentka humanitního oddělení, i zde se jedná o souběh s jinou (obsáhlou) agendou.</p>		<p>koordináční role s nově plánovaným Sociálně informačním centrem – zde bude metodik SIC (1,0ú). Domníváme se, že tato pozice bude vzhledem k nastavení SIC nejbližší terénu, bude mít znalosti a osobní zkušenosti se službami a dalšími subjekty a ve spolupráci s manažerem SPSZ by mohli vytvářet vhodný tandem.</p>	
--	---	--	---	--

<p>Uveďte vynaložené finanční prostředky obce za poslední 3 roky určené na financování inkluzivních opatření obce v souladu se Strategii romské integrace do roku 2020 (financování aktivit NNO v oblasti inkluze, romského poradce, terénních pracovníků apod.)⁴</p>	<p>Vynaložené finanční prostředky (celkem):</p> <p>Z rozpočtu města bylo za poslední 3 roky vynaloženo 63.391.000 Kč.</p> <p>Přehled vynaložených prostředků uvádíme v níže uvedené tabulce.</p>	<p>Podpořené aktivity (výčet aktivit):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zajištění činnosti sociálních služeb zapojených do KPSS – přehled podpořených NNO je uveden v příloze P07 - Drogové služby – terénní programy, kontaktní centrum, služby následné péče a sociální poradenství - Provoz potravinové banky - Realizace VPP – Komunitní práce 	<p>Komentář:</p> <p>Pozice romského poradce je začleněna do běžné agendy referentky MML, rozsah úvazku na tuto agendu není definován, proto nelze jednoznačně určit finanční prostředky vynaložené na toto opatření.</p> <p>Náklady na 2 terénní pracovníky při Komunitním středisku Kontakt jsou zahrnuty do pravidelného ročního příspěvku této organizaci.</p> <p>Grantový fond SML podporuje projekty</p>	
---	--	---	--	--

⁴ V této kategorii se přidělí 0-5 bodů podle poměru vynaložených finančních prostředků + zapojených aktérů (obec, NNO) k velikosti a typu obce případně vysvětlujícího zdůvodnění v komentáři.

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

		<ul style="list-style-type: none"> - Provoz noclehárny, městské ubytovny v Kateřinkách - Provoz Komunitního střediska Kontakt – aktivizace seniorů a zdravotně postižených osob, monitoring SVL, dobrovolnické centrum - Provoz dětského centra Sluníčko - zdravotně-sociální a výchovná péče v nepřetržitém provozu pro děti od narození do tří let věku, jimž nelze zajistit péči v rodinném prostředí - provoz Centra zdravotní a sociální péče – pečovatelská služba, pobytové služby, zdravotní péče 	<p>fyzických i právnických osob (včetně NNO sociálních služeb v souladu s programovým nastavením jednotlivých fondů. Z fondů není možné hradit mzdové náklady, finance jsou určeny především na materiálové náklady, pronájmy apod.</p>	
--	--	---	---	--

Přehled vynaložených finančních prostředků z rozpočtu města			
Grantové fondy SML – přidělovány na základě grantových žádostí			
Název fondu	2013	2014	2015
Zdraví	276 000	676 000	800 000
Prevence	290 075	309 306	300 000
Pro podporu a rozvoj vzdělávání	938 300	996 600	1 000 000
Celkem	566 075	985 306	1 100 000
Příspěvkové organizace se sociálním a zdravotním zaměřením – provozní příspěvek z rozpočtu města			
Příspěvková organizace	2013	2014	2015
Dětské centrum Sluníčko	21 500 000	21 500 000	24 195 000

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

Centrum zdravotní a sociální péče	18 000 000	18 000 000	18 700 000
Komunitní středisko Kontakt	4 557 000	4 557 000	4 600 000
Komunitní práce o.p.s.	4 550 000	4 500 000	4 400 000
Celkem	48 607 000	48 557 000	51 895 000
Ostatní příspěvky a dotace			
NNO	2013	2014	2015
Naděje	2 320 000	1 462 000	1 462 000
Drogové služby	1 080 828	1 079 436	1 081 713
Ostatní NNO	2 297 000	1 208 900	2 456 287
Komunitní plánování*	0	4 128 000	4 996 000
celkem	5 697 828	7 878 336	10 000 000
Individuální podpora organizací			
Potravinová banka Liberec			180.000
Oblastní charita – Domov pokojného stáří – Domov sv. Vavřince			200.000
Podpora osobní asistence pro žáky v ZŠ a MŠ při Jedličkově ústavu v Liberci – realizace MCU Koloseum, o.p.s.			20.000
Celkem			400.000
CELKEM	54 870 903	57 420 642	63 391 000

POUŽITÉ ZKRATKY:

AD	azylový dům
AP	asistent pedagoga
APK	asistent prevence kriminality
ČSÚ	Český statistický úřad
ČvT	Člověk v tísni, o.p.s.
HN	hmotná nouze
IPRÚ	Integrovaný plán rozvoje území
KHS	Krajská hygienická stanice
MML	Magistrát města Liberce
MP	Městská policie
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky

OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OŘ PČR	Okresní ředitelství Policie České republiky
OZP	osoby zdravotně postižené
OZV	obecně závazná vyhláška
SML	Statutární město Liberec
SS	sociální služby
SÚPM	společensky účelné pracovní místo
SVL	sociálně vyloučená lokalita
ÚP	Úřad práce
VHP	výherní hrací přístroj
VPP	veřejně prospěšné práce

Příloha č. 3 Metodiky Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám verze 2.0

NNO nestátní nezisková organizace	
--	--